

I

(Rezolūcijas, ieteikumi un atzinumi)

ATZINUMI

EIROPAS EKONOMIKAS UN SOCIĀLO LIETU KOMITEJA

EESK 546. PLENĀRSESĪJA, 25.9.2019.–26.9.2019.

Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinums par tematu “Eiropas sociālo tiesību pilārs – sākotnējās īstenošanas novērtējums un ieteikumi nākotnei”

(pašiniciatīvas atzinums)

(2020/C 14/01)

Ziņotājs: **Bernđ SCHLÜTER**Līdzziņotāja: **Cinzia DEL RIO**

Pilnsapulces lēmums	24.1.2019.
Juridiskais pamats	Reglamenta 32. panta 2. punkts Pašiniciatīvas atzinums
Atbildīgā specializētā nodaļa	Nodarbinātības, sociālo lietu un pilsoniskuma specializētā nodaļa
Pieņemts specializētās nodaļas sanāksmē	10.9.2019.
Pieņemts plenārsesijā	25.9.2019.
Plenārsesija Nr.	546
Balsojuma rezultāts (par/pre/atturas)	117/44/3

1. Secinājumi un ieteikumi

1.1. Uzskatīdama, ka Eiropas Savienības reālas nākotnes pamatā var būt tikai stabila ekonomiskā bāze, kas apvienota ar spēcīgu sociālo dimensiju ⁽¹⁾, EESK ir konsekventi atbalstījusi augšupēju konvergenci un efektīvāku sociālo politiku gan ES, gan dalībvalstu līmenī ⁽²⁾. Eiropas Sociālais modelis, kas ir starptautiska atsauces sistēma, arī būtu jāstiprina un jāatjaunina. 2017. gadā pieņemtā Eiropas sociālo tiesību pilāra efektīva īstenošana vēlreiz apliecina kopīgo apņemšanos jaunas sociāli iekļaujošas stratēģijas satvarā iedzīvināt Eiropas sociālo modeli.

1.2. Gan ar politikas programmām, gan ar likumdošanas iniciatīvām ES un dalībvalstu līmenī veicot pasākumus ar mērķi īstenot Eiropas sociālo tiesību pilāru, līdzsvaroti ir jārespektē Līgumu mērķi un principi, ES iestāžu un dalībvalstu pilnvaru sadalījums un vajadzības gadījumā, aizsardzības līmeņa nepazemināšanas klauzula.

1.3. Pieņemot Eiropas tiesību aktus attiecīgajās jomās, būtu jārada satvars, kurā noteikti vispārēji kopēji standarti, ņemti vērā valstu īpašie apstākļi un sociālā nodrošinājuma sistēmas, kā arī atzītas iedzīvotāju efektīvas un īstenojamās sociālās tiesības gan ES, gan valstu līmenī. Pilāra mērķi būtu jārespektē visās ES politikas jomās, piemērojot horizontālo klauzulu ⁽³⁾.

1.4. Pašlaik Eiropas sociālo tiesību pilārs tiek īstenots ar leģislatīviem un neleģislatīviem pasākumiem, izmantojot īpašu finansējumu un veicot izmaiņas Eiropas pusgada procesā, un šim īstenošanas procesam vajadzētu būt vērstam uz to, lai veicinātu augšupēju konvergenci, noteiktu obligātos sociālos standartus un vienlaikus radītu vienlīdzīgus konkurences apstākļus.

1.5. Svarīgi ir izstrādāt un pieņemt pamatstandartus, kas attiecas uz stabilām un efektīvām sociālās aizsardzības sistēmām ⁽⁴⁾ un vispārējas nozīmes pamatpakalpojumiem un kas regulāri būtu jānovērtē neatkarīgiem novērtētājiem.

⁽¹⁾ OV C 81, 2.3.2018., 145. lpp. (1.2. un 1.3. punkts).

⁽²⁾ Piemēram, Komitejas atzinumos OV C 13, 15.1.2016., 40. lpp.; OV C 81, 2.3.2018., 145. lpp.; OV C 440, 6.12.2018., 135. lpp.

⁽³⁾ LESD 9. pants.

⁽⁴⁾ OV C 13, 15.1.2016., 40. lpp.

1.6. Komisijai un Eiropas Parlamentam būtu jāierosina mehānismi pienācīgai visu reprezentatīvo sociālās jomas ieinteresēto personu, tostarp sociālo partneru un pilsoniskās sabiedrības organizāciju, iesaistei visu attiecīgo līmeņu centienos īstenot Eiropas sociālo tiesību pilāru⁽⁵⁾. Īpaša uzmanība būtu jāpievērš darba koplīguma slēgšanas sarunu dažādajai nozīmei un to stiprināšanai valsts līmenī, jo šajās sarunās var prognozēt tiesību aktu nepieciešamību vai tās var būt alternatīva tiesību aktiem noteiktās darba tirgus jomās.

1.7. Lai Eiropas sociālo tiesību pilāru varētu īstenot, ir vajadzīgs gan stabils ES un dalībvalstu līmenī radīts budžeta pamats un veikti ieguldījumi, ko var nodrošināt gan ar daudzgadu finanšu shēmā paredzētu pienācīgu finansējumu, "līdzsvarota budžeta normas" piemērošanu publiskiem ieguldījumiem ar sociālu mērķi un Eiropas strukturālajiem un investīciju fondiem (ESI fondiem), kurus var precīzāk vērst uz Eiropas sociālo tiesību pilāru, gan atbilstoša nodokļu politika⁽⁶⁾.

1.8. Eiropas pusgads un valstu reformu programmas, ko vienādi piemēro valstīm, kas nav eurozonas dalībvalstis, un sociālo rezultātu pārskats ir nozīmīgi pilāra īstenošanas un uzraudzības instrumenti⁽⁷⁾.

1.9. Ar jaunu Eiropas pusgada procesu, veicot sociālās nelīdzsvarotības uzraudzību, būtu jācenšas sasniegt sociālus mērķus, un būtu jāievieš jauni, izmērāmi rādītāji un konkrētām valstīm adresēti ieteikumi sociālajā jomā.

1.10. Būtu jāveicina Eiropas sociālo tiesību pilāra īstenošanas regulāra uzraudzība un jāparedz obligāta apspriešanās ar sociālās jomas ieinteresētajām personām; EESK ierosina izveidot ES sociālās politikas forumu, kas būtu saistīts ar Eiropas pusgada procesu.

1.11. EESK jau aicināja izstrādāt skaidru un koordinētu ceļvedi, kurā būtu noteiktas pilāra īstenošanas prioritātes, un panākt spēkā esošo sociālo tiesību un standartu ievērošanu. Prioritāri uzmanība būtu jāpievērš it īpaši mazāk aizsargāto grupu pamatvajadzībām un pamattiesībām, iespēju, ienākumu un labklājības atšķirībām dalībvalstīs un starp dalībvalstīm, iekļaušanas politikas pasākumiem un atbilstošiem nosacījumiem, kas vajadzīgi publisku un bezpeļņas pakalpojumu sniedzējiem un sociālajiem uzņēmumiem.

1.12. Šajā atzinumā ir noteiktas vispārīgas pamatnostādnes, sniegts vispārīgs pirmo darbību novērtējums un piedāvāti ieteikumi galvenajiem instrumentiem. Tajā iekļauta atjaunināta informācija par ES līmenī panākto progresu saistībā ar pieņemtajiem pasākumiem un pieejamajiem instrumentiem, aplūkotas trīs Eiropas sociālo tiesību pilāra pamatjomas – vienlīdzīgas iespējas un darba tirgus pieejamība, taisnīgi darba nosacījumi un sociālā aizsardzība un iekļaušana – un izvirzīti priekšlikumi turpmākajai rīcībai.

2. Konteksts un īstenošanas pamatnostādnes

2.1. Eiropas sociālo tiesību pilārs tika svinīgi pasludināts sociālajā samītā par taisnīgām darbvietām un izaugsmi Gēteborgā 2017. gada novembrī. Pilārs balstīts uz vispārējiem principiem, kas definēti Eiropas Līgumos, kuros nostiprinātas iedzīvotāju pamattiesības, un par šo tiesību ievērošanas panākšanu joprojām atbildīgi ir visi attiecīgie dalībnieki. LESD 9. un 151. pantā ir noteikti Eiropas sociālā modeļa mērķi, kas jaunas sociāli iekļaujošas stratēģijas satvarā ir jāpielāgo nodarbinātības jomā un mūsu sabiedrībā notiekošajām pārmaiņām.

2.2. ES un dalībvalstis ir pakāpeniski ieviesušas un pilnveidojušas politikas pasākumus, kuru mērķis ir iedzīvotāju darba un dzīves apstākļu uzlabošana, izmantojot Eiropas sociālo modeli, kas ir arī Eiropas ekonomikas konkurētspējas instruments, un vienlaikus atzīst, ka šā modeļa iedzīvināšana un pilnveidošana joprojām ir viens no Eiropas Savienības mērķiem. ES dalībvalstīs un starp tām ir vērojamas lielas sociālo grupu un sociālā nodrošinājuma sistēmu atšķirības. Daudzas valstis saskaras ar problēmām, dažās ES valstīs ir iekļaujošākas sociālās sistēmas, bet citās tās neapmierina pamatvajadzības. Eiropas sociālo tiesību pilāram būtu jānodrošina dalībvalstu un Eiropas Savienības līmenis nodrošināt mūsdienīgus risinājumus pašreizējām problēmām, ar ko saskaras Eiropas iedzīvotāji, un garantēt vienlīdzīgu konkurences apstākļus ilgtspējīgiem uzņēmumiem globālajā konkurencē. Eiropas sociālo tiesību pilārs ir politiska apņemšanās, un tā īstenošanā savstarpējas cieņas garā un tiesās visu iedzīvotāju interesēs būtu jāiesaistās ES iestādēm, dalībvalstīm, sociālajiem partneriem, pilsoniskās sabiedrības organizācijām un visām pārējām ieinteresētajām personām attiecīgajās to kompetences jomās.

2.3. Starptautiskajā Darba konferencē pieņemtajā SDO deklarācijā par simtgades iniciatīvu "Nodarbinātības nākotne" iezīmēti daži svarīgi darbības virzieni un minēti pasākumi, kuri modernizētu darba tiesības un novērstu atstumtību. Deklarācijā paredzēta arī virkne ieguldījumu cilvēku spējās, darba iestādēs un pienācīgā un ilgtspējīgā nodarbinātībā, lai radītu iespējami labāku vidi uzņēmumu uzplaukumam un iedzīvotāju virzībai uz taisnīgākiem darba un dzīves apstākļiem, un vienlaikus norādīts, ka jāņem vērā valsts apstākļi un sociālo partneru īpašā nozīme.

2.4. ANO programmā 2030. gadam ir izvirzīti 17 ilgtspējīgas attīstības mērķi, ko Eiropas Savienība ir apņēmusies sasniegt līdz 2030. gadam, un Eiropas sociālo tiesību pilāra īstenošana to veicinās.

⁽⁵⁾ Kā uzskaitīts 2.6.3. punktā.

⁽⁶⁾ OV C 262, 25.7.2018., 1. lpp. (1.5. un 1.6. punkts).

⁽⁷⁾ OV C 125, 21.4.2017., 10. lpp., 6.3.1. punkts.

2.4.1. EESK uzskata, ka reālu Eiropas nākotni var veidot, tikai apvienojot stabili ekonomisko pamatu ar spēcīgu sociālo dimensiju. Komiteja ir pārliecināta, ka Eiropas Savienībai vajadzīgs atjaunināts konsenss par ilgtspējīgu ekonomisko un sociālo stratēģiju, lai izpildītu savu solījumu rīkoties, līdzsvarojot ekonomikas izaugsmi un sociālo progresu, kas palielinātu iedzīvotāju labklājību⁽⁸⁾.

2.4.2. Sibiu 2019. gada 9. maija deklarācijā⁽⁹⁾ ES dalībvalstis apņēmas strādāt tur, kur tas visvairāk ir vajadzīgs, un turpināt būt lielas svarīgās lietās, kā arī vienmēr pieturēties pie taisnīguma principa.

2.5. ES līmenī Eiropas sociālo tiesību pilārs līdz šim īstenots:

- a) īstenojot leģislatīvus un neleģislatīvus pasākumus ar uzsvāru uz spēkā esošā sociālā *acquis* izpildi un pārbaudi (tas vajadzības gadījumā ir jāatjaunina);
- b) piešķirot īpašu finansējumu; un
- c) veicot dažas sākotnējās izmaiņas Eiropas pusgada procesā.

2.6. *Leģislatīvie un neleģislatīvie pasākumi ES un valstu līmenī*

2.6.1. Lai veicinātu jaunas un daudzveidīgākas karjeras iespējas un vienmērīgu pāreju starp darbvietām, nozarēm un nodarbinātības statusiem, ir vajadzīgi atvērti, dinamiski un mobili darba tirgi. Ir jārikojas, lai novērstu darba tirgus piedāvājuma neatbilstību pieprasījumam. Izglītības un apmācības sistēmas ir labāk jāpielāgo darba tirgus vajadzībām. Reformas būtu jāorientē uz pozitīviem pasākumiem, lai veicinātu aktīvu darbaspēka novocošanu, veidotu ilgtspējīgas un atbilstošas pensiju sistēmas un integrētu migrantus darba tirgū.

2.6.2. ES un tās dalībvalstis, cenšoties īstenot Eiropas sociālo tiesību pilāru, izmantos visus politikas instrumentus, tostarp politikas programmas un leģislatīvus pasākumus, ko tās uzskata par vajadzīgiem, lai varētu sasniegt kopējos mērķus. Subsidiaritātes un proporcionālītātes princips un saistošo līgumu vērtības, mērķi un principi noteiks, kuram līmenim būtu jārikojas, un šajā izvēlē prioritāri jāizraugās tas līmenis, kas radīs vislielāko pievienoto vērtību attiecīgajām ieinteresētajām personām un sekmēs efektīvu Eiropas sociālo tiesību pilāra īstenošanu. Pilnvaru sadalījums un attiecīgā gadījumā aizsardzības līmeņa nepazemināšanas klauzula būtu jārespektē.

2.6.3. Saskaņā ar 153.–155. pantu un līdzdalības demokrātijas un labāka regulējuma prasībām ES un dalībvalstis vispirms apspriedīsies ar sociālajiem partneriem. Jā šādās konsultācijās sociālie partneri paudīs vēlmi rīkoties autonomi sociālā dialoga satvarā, ES un dalībvalstis atturēsies no iejaukšanās attiecīgajā politikas jomā, ciktāl sociālie partneri spēs nodrošināt attiecīgās rīcības mērķu sasniegšanu.

2.6.4. Īstenojot Eiropas sociālo tiesību pilāru, jāņem vērā citu attiecīgo ieinteresēto personu, piemēram, publisko sociālo pakalpojumu sniedzēju, bezpeļņas sociālo pakalpojumu un mājokļu nodrošinātāju apvienību, publisku apdrošināšanas iestāžu, sociālās ekonomikas uzņēmumu, labklājības un jaunatnes organizāciju, sociālo pakalpojumu patērētāju un neaizsargāto grupu pārstāvju pilnvaras un iesaiste.

2.6.5. Dalībvalstīm, ES iestādēm, sociālajiem partneriem un pilsoniskas sabiedrības organizācijām būtu jāpārtrauga Eiropas sociālo tiesību pilāra īstenošana un pašreizējo pasākumu efektivitāte. ES iestādēm būtu jāatbalsta dalībvalstu un sociālās jomas ieinteresēto personu centieni valstu līmenī īstenot Eiropas sociālo tiesību pilāru.

2.6.6. Pieņemot Eiropas tiesību aktus attiecīgajās jomās, būtu jārada satvars, kurā noteikti vispārēji un skaidri kopēji standarti un ņemti vērā valstu īpašie apstākļi, kuru var pielāgot sociālā nodrošinājuma sistēmu daudzveidībai un sociālo partneru nozīmei, kurā arī atzītas iedzīvotāju efektīvas un īstenojamas sociālās tiesības gan ES, gan valstu līmenī un kurš rada Eiropas pievienoto vērtību⁽¹⁰⁾. Pilāra mērķi būtu jāievēro visās ES politikas jomās, tostarp piemērojot horizontālo klauzulu (LESD 9. pants).

2.6.7. Eiropas sociālo tiesību pilāra īstenošanas mērķis ir veicināt augšupēju konvergenci, uzlabot Eiropas darba ņēmēju un iedzīvotāju sociālos un darba tirgus apstākļus, uzlabot un izveidot efektīvas un uzticamas sociālā nodrošinājuma sistēmas⁽¹¹⁾ un mūsdienīgus, uz zinātnes atziņām balstītus un kvalitatīvi novērtētus sociālos un veselības aprūpes pakalpojumus, it īpaši publiskos un bezpeļņas pakalpojumus, noteikt obligātos standartus sociālā dempinga apkarošanai un vienlaikus radīt vienlīdzīgus konkurences apstākļus tautsaimniecībām ar augstiem rādītājiem, nodarbinātības jomā un ilgtspējīgiem uzņēmumiem, līdztekus palielinot iedzīvotāju uzticēšanos Eiropas Savienībai. Sociālās politikas stratēģijās jāņem vērā MVU intereses, lai tiem tiktu nodrošināti taisnīgi tirgus nosacījumi. Svarīgi ir izstrādāt un apstiprināt pamatstandartus vispārējas nozīmes pakalpojumiem, piemēram, mājokļiem, ūdensapgādei un sociālajiem pakalpojumiem, kas regulāri būtu jānovērtē, tostarp neatkarīgiem novērtētājiem (pētniecības institūtiem, akadēmiskajām aprindām utt.), kurus var finansiāli atbalstīt un kuru ziņojumi būtu jāpublisko. Prioritāri ir jāpievēršas iedzīvotāju un neaizsargāto grupu pamatvajadzībām un bīstamajām iespējām, ienākumu un labklājības atšķirībām dalībvalstīs un starp dalībvalstīm.

⁽⁸⁾ OV C 81, 2.3.2018., 145. lpp., 2.2. punkts.

⁽⁹⁾ <https://www.consilium.europa.eu/lv/press/press-releases/2019/05/09/the-sibiu-declaration/>

⁽¹⁰⁾ OV C 440, 6.12.2018., 28. lpp., 3.3. punkts.

⁽¹¹⁾ OV C 13, 15.1.2016., 40. lpp.

2.6.8. Īpaša uzmanība būtu jāvelta darba kopīguma slēgšanas sarunu dažādajai nozīmei valstu līmenī un kopīgumiem, jo tajās var prognozēt tiesību aktu nepieciešamību vai tās var būt šādu tiesību aktu alternatīva, regulējot īpašas darba tirgus un darba tiesisko attiecību jomas. Tādā veidā sociālie partneri var ietekmēt īstenošanas procesu, aplicinot, ka var panākt tādu pašu juridisko ietekmi. Dažās dalībvalstīs kopīguma slēgšanas sarunu procesi nav strukturēti un kopīguma slēgšanas sarunu tvērums ir ļoti vājš, tādēļ joprojām ir vērojamas atšķirības Eiropas sociālo tiesību pilārā nostiprināto sociālo pamattiesību nodrošināšanā. Šādos gadījumos būtu jāveic juridiski pasākumi.

2.6.9. Četrpusējā deklarācijā "Jauns sākums sociālajam dialogam" rosināts veidot efektīvas darba kopīguma slēgšanas sarunas. Sociālo partneru kopīgo apņemšanās īstenot Eiropas sociālo tiesību pilāru atspoguļo Eiropas sociālo partneru kopīgā darba programma 2019.–2021. gadam, kas tiks īstenota arī valstu līmenī un tādā veidā sekmēs valstīs notiekošo reformu procesu. 2019.–2021. gada darba programmā būs minēti konkrēti priekšlikumi par tematiem, kas ir saistīti ar Eiropas sociālo tiesību pilāra īstenošanu, piemēram, sarunām par autonomu pamatlīgumu par digitalizāciju, tostarp sasniedzamības un nesasniedzamības nodrošināšanas iespējām un kārtību, kā arī darba tirgu un sociālo sistēmu veiktspējas uzlabošanu un prasmju pilnveidošanu ⁽¹²⁾.

2.6.10. Ir skaidrāk jāatzīst pilsoniskās sabiedrības nozīme, kas ir jāpalielina. Būtu jāstiprina pilsoniskais dialogs, lai nodrošinātu, ka iedzīvotāji, tostarp jaunieši ⁽¹³⁾ un neaizsargātas vai diskriminētas personas, sajūt, ka tām ir iespēja piedalīties politikas veidošanas procesu izstrādē, īstenošanā un pārskatīšanā ⁽¹⁴⁾. EESK pašlaik sāk dalībvalstu mēroga debates izraudzītās ES dalībvalstīs par to, kā panākt pilsoniskās sabiedrības labāku iesaistīšanu Eiropas pusgada ciklā ⁽¹⁵⁾.

2.6.11. Komisija ir veikusi praktiskus pasākumus pilāra īstenošanai Eiropas līmenī un nesēn publicējusi atjauninātu faktu lapu, kurā minētas līdz šim pieņemtās leģislatīvās un neleģislatīvās iniciatīvas ⁽¹⁶⁾. EESK jau aicināja izstrādāt skaidru un koordinētu ceļvedi ⁽¹⁷⁾, kurā būtu noteiktas pilāra īstenošanas prioritātes.

2.6.12. Eiropas sociālo tiesību pilāra īstenošanas pasākumi būtu jābalsta uz zinātnisku pašreizējā sociālās politikas un veselības aprūpes politikas juridiskā un praktiskā stāvokļa analīzi dalībvalstīs un ES līmenī un tajos būtu jāparedz sociālās jomas ieinteresēto personu iesaiste. EESK ierosina izveidot ES sociālās politikas forumu, jo Eiropas Savienībai ir vajadzīgs pastāvīgs forums saziņai, labas prakses piemēru apmaiņai, novērtēšanai, ekspertu semināriem, sociālām programmām, atbilstības ES un dalībvalstu noteikumiem nodrošināšanai un dalībvalstu un ES politikas reformu projektiem. Tā kā bažas rada tas, ka joprojām neizdodas panākt spēkā esošo sociālo tiesību normu labāku izpildi, Komisijai un dalībvalstīm ir jāuzlabo ES noteikumu ievērošana. Jaunais forums būtu cieši jāsaista ar EESK un Eiropas pusgada procesu.

2.6.13. Neleģislatīvie pasākumi, kas var būt papildinoši instrumenti pilāra efektīvai īstenošanai, ir ieteikuma tiesību instrumenti, piemēram, labi darbojošos sistēmu savstarpēja atzīšana, kopēji stimuli, atvērtā koordinācijas metode, savstarpēja mācīšanās, salīdzinoša izvērtēšana, dalībvalstu aktivitātes plašsaziņas līdzekļos, kā arī atturēšanas programmas ⁽¹⁸⁾. EESK atzinīgi vērtē iniciatīvas ar mērķi mobilizēt pilsonisko sabiedrību un ieinteresētās personas, un, iespējams, ka šīs iniciatīvas, piemēram, ierosme *Stand Up for the Social Pillar*, būtu jāatbalsta finansiāli ⁽¹⁹⁾.

2.7. Finanšu politikas pasākumi un saskaņota un mērķtiecīga ES līdzekļu izmantošana

2.7.1. Lai Eiropas sociālo tiesību pilāru varētu pienācīgi īstenot, ir vajadzīgas fiskālās rīcības iespējas un ieguldījumi gan Eiropas Savienības, gan valstu līmenī; izmantojot holistisku un saskaņotu pieeju, tas būtu jāintegrē ekonomikas, finanšu un budžeta politikā un turpmākajā ES stratēģijā. Šajā ziņā svarīga nozīme ir tādām mērķim kā produktivitātes paaugstināšana un mazākas ienākumu atšķirības, kas panākamas ar izglītību, pilnvērtīgu iespēju nodrošināšanu un sociālo integrāciju ⁽²⁰⁾. Eiropas sociālo tiesību pilāra īstenošanai vajadzētu būt vienam no pamatprincipiem, kas tiek ievērots nākamās ES daudzgadu finanšu shēmas pieņemšanā. Tāpēc līdzekļi ir jāizlieto saskaņoti, un pilāram jāklūst par orientieri darbības programmām un par instrumentu, kas dod iespēju noteikt strukturālo un investīciju fondu, ESF+ un *InvestEU* un visu pārējo attiecīgo ES budžeta pozīciju ietekmi. ES līdzekļu saņemšanas kritērijiem konstruktīvā un atbilstīgā veidā vajadzētu būt vērstiem uz pilārā nostiprinātajām tiesībām un principiem, vienlaikus ņemot vērā valstu apstākļus un visu sociālās jomas ieinteresēto ieguldījumu. ES līdzekļiem nebūtu jāaizstāj publiskais finansējums, ko dalībvalstīs un dalībvalstīs piešķir mūsdienīgām, kvalitatīvām un pieejamām sociālā nodrošinājuma sistēmām.

⁽¹²⁾ Eiropas sociālais dialogs, darba programma 2019.–2021. gadam.

⁽¹³⁾ Vairākās dalībvalstu mēroga debatēs, piemēram, Slovēnijā, tika uzsvērts, ka liela nozīme ir jauniešu līdzdalībai dialogā.

⁽¹⁴⁾ OV C 125, 21.4.2017., 10. lpp.

⁽¹⁵⁾ OV C 125, 21.4.2017., 10. lpp.

⁽¹⁶⁾ https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/european_pillar_one_year_on.pdf

⁽¹⁷⁾ OV C 81, 2.3.2018., 145. lpp., 1.3. punkts.

⁽¹⁸⁾ Tas attiecas uz labāka regulējuma instrumentu kopumu, ko veido papildinoši vai alternatīvi pasākumi, kuri aizstāj saistošus tiesību aktus.

⁽¹⁹⁾ <https://www.etuc.org/en/pressrelease/stand-social-pillar-alliance-social-economy-enterprises-trade-unions-and-civil-society>

⁽²⁰⁾ OV C 271, 19.9.2013., 91. lpp., 2.3. punkts.

2.7.2. Sarunām par nākamo daudzgadu finanšu shēmu vajadzētu būt vērstām uz to, lai nodrošinātu pienācīgu finansējumu nodarbinātības un sociālajai politikai. ES budžeta un parāda noteikumi ⁽²¹⁾ būtu jāpārskata, lai nodrošinātu gan pamattiesību, gan Līgumu un Eiropas sociālo tiesību pilāra mērķu respektēšanu. Spēcīgām tautsaimniecībām, parāda kontrolei un sociāliem mērķiem ir jābūt pienācīgā līdzsvarā. Kā EESK vairākkārt norādījusi ⁽²²⁾, publisko ieguldījumu pieaugumu dalībvalstīs var arī stimulēt, "līdzsvarota budžeta normu" piemērojot publiskiem ieguldījumiem ar sociālu mērķi, un šī norma dotu iespēju palielināt budžeta noteikumu elastību. Apsverami ir tādi kopēji mērķi kā ienākumu līmeņa paaugstināšana, ilgtspējīga izaugsme, spēcīgāka sociālā kohēzija un atstumtības novēršana. Publisko ieguldījumu pieaugumu var arī atbalstīt it īpaši ar Eiropas strukturālajiem un investīciju fondiem (ESI fondiem), kurus var precīzāk vērst uz Eiropas sociālo tiesību pilārā izvirzītajiem mērķiem ⁽²³⁾. Atbilstoša nodokļu politika, kuras mērķis cita starpā ir efektīvi apkarot izvairīšanos no nodokļu maksāšanas, nodokļu apiešanu un agresīvu nodokļu plānošanu, nodrošinātu iespēju piesaistīt papildu līdzekļus, kurus ieguldīt Eiropas sociālo tiesību pilāra finansēšanā ⁽²⁴⁾.

2.8. Eiropas pusgads

2.8.1. Eiropas sociālo tiesību pilārs ietekmē Eiropas ekonomikas pārvaldību. Tas jau tiek minēts Eiropas pusgada svarīgākajos dokumentos, un uz to tika norādīts konkrētām valstīm adresētajos ieteikumos 2018. gadā. 2019. gada vienotajam nodarbinātības ziņojumam ⁽²⁵⁾ un gada izaugsmes pētījumam bija ievērojama nozīme Eiropas pusgadā.

2.8.2. EESK uzskata, ka Eiropas pusgads un valsts reformu programmas, ko vienādi piemēro arī valstīm, kas nav eurozonas dalībvalstis, ir nozīmīgs pilāra īstenošanas un uzraudzības instruments ⁽²⁶⁾. Lai panāktu progresu, iespējams, būs vajadzīgs atsaucēs satvars, kritēriji un koordinēta politikas apmaiņa, kuru mērķis ir atbalstīt dalībvalstu, ES iestāžu un sociālo partneru centienus paaugstināt nodarbinātības un sociālās politikas efektivitāti.

Ar sociālo rezultātu pārskatu pilāra īstenošanas progress regulāri būtu jāuzrauga gan vienotajā nodarbinātības ziņojumā, gan ziņojumos par dalībvalstīm. Sociālo rezultātu pārskats būtu jāizmanto integrētā veidā, proti, līdztekus ar dalībvalstu jau izstrādāto Nodarbinātības pārraudzības instrumentu un Sociālās aizsardzības pārraudzības instrumentu. Sociālo rezultātu pārskatus var pilnveidot, jo tā salīdzinošās novērtēšanas metodes, kuru pamatā ir atšķirība no ES vidējā rādītāja, var pārmerīgi optimistiski atspoguļot dalībvalstu sociālos rādītājus. 14 rezultātu pārskata rādītāji un apakšrādītāji (kopumā 35) būtu pastāvīgi jāpārskata, iesaistot sociālos partnerus un pilsoniskās sabiedrības organizācijas, lai šos rādītājus pielāgotu to politiskajiem mērķiem un mainīgajai sociāli ekonomiskajai situācijai Eiropā.

2.8.3. Jaunajā Eiropas pusgada procesā būtu jāsasniedz sociāli mērķi, veicot sociālās nelīdzsvarotības uzraudzību, lai radītu pretsvaru fiskālo un makroekonomisko prasību pārsvaram. Ar sociālo rezultātu pārskatu būtu jāuzrauga un jāaptver visas pilārā nostiprinātās tiesības un principi, un pārskatā būtu jāiekļauj uzlaboti jauni izmērāmi rādītāji. Papildus statistikai šādi rādītāji varētu ietvert kvalitatīvu sociālo pakalpojumu reālo pieejamību, īstenojamās sociālās tiesības, migrantu sociālo un darba integrāciju, koplīguma kolektīvo sarunu tvērumu, sociālās jomas ieinteresēto personu līdzdalību pusgada procesā un piekļūvi mācekļībai un kvalitatīvai augstākajai izglītībai. Komisijai ciešā sadarbībā ar sociālajiem partneriem un attiecīgajām pilsoniskās sabiedrības organizācijām būtu jāuzrauga valstu reformu plānu īstenošana, tādējādi veicinot konkrētām valstīm adresēto sociālo ieteikumu izpildi. Ieteikumu skaitam un struktūrai vajadzētu būt atbilstīgiem un atspoguļot gūto progresu ceļvedī norādīto prioritāšu jomā.

2.8.4. Atbilstīgi LESD noteikumiem būtu jāstiprina sociālo partneru iesaiste, lai nodrošinātu, ka saskaņā ar attiecīgajā valstī pieņemto praksi tiek rīkota apspriešanās ar sociālajiem partneriem par ekonomikas, nodarbinātības un sociālās politikas izstrādi un īstenošanu. Plaša un savlaicīga sociālo partneru iesaiste ir būtiska, lai plašāk iesaistītu tos politikā un tādējādi sekmētu politikas veiksmīgu īstenošanu, ievērojot gan darba ņēmēju, gan darba devēju intereses. Sociālo partneru sadarbība var būt sekmīga, ilgtspējīga un iekļaujošu ekonomikas, nodarbinātības un sociālās iekļaušanas politikas pasākumu virzītājspēks ⁽²⁷⁾. Apspriešanās ar sociālajiem partneriem būtu jāizvirza par obligātu prasību ⁽²⁸⁾.

2.8.5. Izrādījies, ka efektīva ir arī pilsoniskās sabiedrības organizāciju, pakalpojumu sniedzēju apvienību un publisku apdrošināšanas iestāžu iesaiste to politikas pasākumu izstrādē, kuru mērķis ir īstenot Eiropas sociālo tiesību pilāru, izmantojot Eiropas pusgada procesu.

⁽²¹⁾ OV C 177, 18.5.2016., 35. lpp.

⁽²²⁾ OV C 227, 28.6.2018., 1. lpp., 1.8. un 3.6. punkts; OV C 327, 12.11.2013., 11. lpp.; OV C 227, 28.6.2018., 95. lpp., 1.4. punkts, OV C 226, 16.7.2014., 21. lpp.; OV C 262, 25.7.2018., 1. lpp., 3.14. punkts un OV C 190, 5.6.2019., 24. lpp., 1.8. punkts.

⁽²³⁾ OV C 262, 25.7.2018., 1. lpp., 1.5. punkts.

⁽²⁴⁾ OV C 262, 25.7.2018., 1. lpp., 1.6. punkts.

⁽²⁵⁾ <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-6167-2019-INIT/lv/pdf>

⁽²⁶⁾ OV C 125, 21.4.2017., 10. lpp., 6.3.1. punkts.

⁽²⁷⁾ OV C 282, 20.8.2019., 32. lpp., 3.3.2. punkts.

⁽²⁸⁾ OV C 282, 20.8.2019., 32. lpp., 3.3.5. punkts.

2.8.6. Tā kā pieaug ES pusgada nozīme ES budžeta izlietojuma virzīšanā, tam nevajadzētu kaitēt pašreizējām vai turpmākajām klauzulām, kas nodrošina pārredzamību, atklātumu un pārskatatbildību ES budžeta plānošanā un izlietošanā.

2.8.7. Labi izstrādāti kritēriji var darboties kā orientieris nepieciešamajām valstu reformām, kuru mērķis ir uzlabot darba tirgus un sociālo sistēmu sniegumu. Būtu skaidri jānosaka, kuri no izskatītajiem jautājumiem ir prioritāri, un jākoncentrējas uz tiem jautājumiem, kas pozitīvi ietekmēs konkurētspēju un nodarbinātību, kā arī sociālo sistēmu ilgtspēju, efektivitāti, iekļautību un iedarbību. Šis uzdevums būtu kopīgi jāveic Padomei, Komisijai, dalībvalstīm un sociālajiem partneriem. Tāpat valstu valdībām, īstenojot pilāra principus un tiesības, būtu pilnībā jāiesaista valstu sociālie partneri.

3. Īstenošanas stāvoklis un priekšlikumi turpmākajai rīcībai

3.1. Ņemot vērā īstenošanas kontekstu un pamatnostādnes un norādot uz 2.6.1., 2.6.2. un 2.6.3. punktu par ES iestāžu un dalībvalstu pilnvaru sadalījumu un visu ieinteresēto personu iesaistīšanu, šajā sadaļā ir minētas prioritātes, kam būtu jāpievērš uzmanība turpmākajos mēnešos. Tomēr šis nav izsmeljošs pasākumu kopums, kas būtu vajadzīgs pilāra īstenošanai.

3.2. Vienlīdzīgas iespējas un darba tirgus pieejamība

3.2.1. Direktīva par darba un privātās dzīves līdzsvaru tika pieņemta 2019. gadā, un tai būtu jārada taustāmi ieguvumi ģimenēm, it īpaši sievietēm un bērniem, jo ar to tiek noteikts obligāts standarts attiecībā uz vecākiem un aprūpētājiem. Saskaņā ar LESD 153. pantu sociālajiem partneriem dalībvalstīs ir būtiska nozīme centienos ar koplīgumiem nodrošināt tās ātru transponēšanu, pielāgot ES tiesību aktus valsts faktiskajām vajadzībām un vienlaikus ievērot nolīgumus vai tiesību aktus, kas jau izpilda direktīvas prasības.

3.2.2. Īstenojot Direktīvu par darba un privātās dzīves līdzsvaru, īpaša uzmanība būtu jāpievērš gan dzīvotspējīgiem un taisnīgiem risinājumiem, lai darba ņēmējiem, kas izmanto vecāku atvaļinājumu, nodrošinātu atbilstīgu kompensāciju, gan arī elastīgiem darba nosacījumiem, tostarp iespējai pārskatīt Barselonas mērķus. Cenšoties atbalstīt ģimenes, vērība būtu jāvelta arī bērnu aprūpei un citiem aprūpes pakalpojumiem.

3.2.3. EESK ir norādījusi, ka vajadzīga integrēta dzimumu līdztiesības stratēģija⁽²⁹⁾. Ņemot vērā ES ministru dzimumu līdztiesības jautājumos kopīgo deklarāciju⁽³⁰⁾, EESK aicina izskaust no dzimuma atkarīgas darba samaksas atšķirības⁽³¹⁾. Īpaša uzmanība jāpievērš MVU vajadzībām, lai novērstu, ka nerodas pārmērīgs administratīvais slogs.

3.2.4. Joprojām ir ļoti svarīgi atzīt, ka uzmanība jāpievērš atalgojuma atšķirību ietekmei uz sieviešu turpmāko pensiju, tās atšķirībām un viņu nabadzības riska pieaugumu un ka šī ietekme ir jāmazina.

3.2.5. EESK vēlreiz uzsver, ka dalība darba tirgū un darba kvalitāte var uzlaboties, ja vairāk līdzekļu tiks ieguldīts aktīvā darba tirgus politikā un ja tiks noteikti kopēji standarti efektīvai publisko nodarbinātības dienestu darbībai⁽³²⁾. Tas attiecas arī uz bezpeļņas nodarbinātības dienestiem, kuru mērķis ir saīsināt laika periodu pārejā no viena darba uz citu, nodrošināt apgūto prasmju izmantošanu, atbalstīt jaunas un daudzveidīgākas karjeras iespējas un veicināt virzību uz stabilu nodarbinātību⁽³³⁾. Ilgtermiņa bezdarba apkarošana, migrantu integrācija darba tirgū un apņēmību zaudējušu personu reintegrācija ir vēl viena svarīga politikas joma, kurā steidzami jāveic mērķtiecīgi pasākumi (viens no šādiem pasākumiem var būt darba ņēmēju tiesības saņemt atbalstu, ja viņi iesaistās darba meklēšanā, apmācībā un pārkvalificēšanā).

3.2.6. ES darba programmā būtu jāparedz, ka jānodrošina visiem cilvēkiem tiesības uz mūžizglītību⁽³⁴⁾. Valstu izglītības, apmācības un mācekļības sistēmas būtu jāpilnveido, īpašu vērību pievēršot tādām jomām kā zinātne, tehnoloģija, inženierzinātnes un matemātika (STEM) un duālu sistēmu izveidei, kas dos iespēju labāk apmierināt darba tirgus vajadzības.

3.3. Taisnīgi darba nosacījumi

3.3.1. Īstermiņā akcents būtu jāliek uz pārskatītās Darba ņēmēju norīkošanas direktīvas, kurā nostiprināts vienlīdzīgas attieksmes princips, īstenošanas uzraudzību un direktīvu par pārredzamiem un prognozējamiem darba apstākļiem, kas nosaka minimālās tiesības, kuras jāievēro visās darba attiecībās, un centieniem izveidot Eiropas Darba iestādi, kuras mērķis ir uzlabot ES *acquis* īstenošanu un paaugstināt darba inspekcijas pārbaužu efektivitāti.

⁽²⁹⁾ OV C 240, 16.7.2019., 3. lpp., 1.3. punkts.

⁽³⁰⁾ Kopīgā deklarācija par tematu "Dzimumu līdztiesība kā Eiropas Savienības prioritāte šodien un nākotnē", kas parakstīta ES ministru dzimumu līdztiesības jautājumos neformālajā sanāksmē, kura 2018. gada 12. oktobrī notika Vīnē.

⁽³¹⁾ OV C 110, 22.3.2019., 26. lpp., 3.1.1. un 3.1.3. punkts.

⁽³²⁾ EESK ir pieņēmusi īpašu atzinumu par publiskajiem nodarbinātības dienestiem, OV C 353, 18.10.2019., 46. lpp.

⁽³³⁾ OV C 353, 18.10.2019., 46. lpp.

⁽³⁴⁾ OV C 237, 6.7.2018., 8. lpp., 4.10. punkts.

3.3.2. EESK iesaka uzņēmumiem stiprināt darbinieku iesaisti, it īpaši tāpēc, ka tas dos iespēju paaugstināt produktivitāti un pārvaldīt jaunu tehnoloģiju ieviešanu, kā arī izmantot to ietekmi uz darba organizāciju un darbaspēka prasmēm. Šajā saistībā EESK gaida, kādi rezultāti būs Eiropas sociālo partneru savstarpējām sarunām par pamatnolīgumu par digitalizāciju.

3.3.3. EESK atbalsta ieceri sociālajā dialogā valstu un Eiropas līmenī izstrādāt atbilstošus “taisnīgas pārejas” nodrošināšanas pasākumus, proti, pasākumus un darbības, lai pārvaldītu, mainītu un garantētu minimālo aizsardzību darbvietu reorganizācijas vai kolektīvas atlaišanas gadījumos, kuru iemesls ir (tehnoloģiskas, demogrāfiskas, globalizācijas, klimata pārmaiņu, aprites ekonomikas izraisītas) pārmaiņas, un vienlaikus paredzēt tiesības iesaistīties sarunās par koplīgumu slēgšanu, lai prognozētu pārmaiņas un nodrošinātu atbalstu skartajiem darba ņēmējiem (Direktīvas par kolektīvu atlaišanu atjaunināšana ⁽³⁵⁾). EESK arī pauž cerību, ka līdztiesīgie likumdevēji pieņems lēmumu par Eiropas Globalizācijas fonda izveidi.

3.3.4. Darba ņēmēju iesaiste korporatīvajā pārvaldībā kā daļa no viņu tiesībām uz informāciju un apspriešanos būtu jāpielāgo jaunajam tiesiskajam regulējumam attiecībā uz nefinanšu informāciju ⁽³⁶⁾, un vienlaikus uzmanība būtu jāpievērš nepieciešamībai rūpīgi ievērot uzņēmumu pārskatbildības prasības.

3.3.5. EESK uzskata, ka ir lietderīgi noteikt kritērijus, kas palīdz novērtēt zema atalgojuma atbilstību, lai varētu novērst šāda atalgojuma saņēmēju nabadzību, un vienlaikus atbalstīt labas prakses piemēru analīzi un apmaiņu, izmantojot pieejamos savstarpējās mācīšanās procesus, un ieviest kopējus standartus pārredzama un prognozējama minimālā atalgojuma noteikšanai, kur tas ir paredzēts un sociālie partneri to vēlas.

3.3.6. Arī ņemot vērā to, ka SDO deklarācijā par simtgades iniciatīvu īpaši uzsvērta tādu aspektu nozīme kā veselība un drošība, EESK iesaka rīkoties, lai nodrošinātu, ka darba ņēmēji var izmantot labākās tehnoloģijas, lai uzlabotu veselību un drošību darba vietā un lai novērstu negadījumus, un pienācīgi ņemt vērā ietekmi, kāda tam var būt uz privātumu un veikuma kontroli.

3.3.7. Visām dalībvalstīm vajadzētu būt vienādi iespējai paļauties uz efektīvām kolektīvo sarunu sistēmām. Vajadzības gadījumā būtu jāizveido vai jāuzlabo tiesību un darbības sistēmas, lai varētu risināt brīvas, autonomas un efektīvas kolektīvās sarunas. Tiesību un darbības sistēmas būtu jāatbalsta ar piemērotiem ESF+ resursiem sociālo partneru spēju veidošanai, kā arī ar atbalstu sociālajam dialogam un sociālo partneru iesaistei – jo īpaši ES pusgada norisēs.

3.4. Sociālā aizsardzība un iekļaušana

3.4.1. Eiropas sociālo tiesību pilārā paredzēti pasākumi, lai nodrošinātu sociālo aizsardzību visiem ES iedzīvotājiem. ES un dalībvalstu līmenī veiktie sociālās politikas pasākumi palīdzēja uzlabot Eiropas sociālo modeli, kas ir jāatjaunina, ņemot vērā Eiropas sociālo tiesību pilāra mērķus. Līdzsvars starp darba ņēmēju un uzņēmumu, kas veic sociālās iemaksas, individuālo atbildību un solidaritāti ir jānodrošina, lai risinātu jaunās problēmas, ko rada globalizācija, digitalizācija, klimata pārmaiņas un darbaspēka mobilitāte.

3.4.2. Īpaši svarīgi ir principi un tiesības, kas saistītas ar pilāra 3. nodaļā minēto neaizsargāto grupu, piemēram, nelabvēlīgā situācijā nonākušu bērnu un jauniešu un personu bez pietiekamiem resursiem pamatvajadzībām un iespēju vienlīdzību. Efektīva programma attiecībā uz cilvēkiem ar invaliditāti ir būtisks EESK mērķis ⁽³⁷⁾. Pamattiesības un principi netiek ievēroti visās dalībvalstīs. Ne visās Eiropas Savienības valstīs tiek garantēti atbilstīgi minimālie ienākumi (14), aktīvs atbalsts nodarbinātībai (4), atbilstīgi ienākumi vecumdienās (15), izglītības un apmācības pieejamība (1), mājokļi un palīdzība bezpajumtniekiem (19), kā arī stabili un efektīvi pabalsti un pakalpojumi.

3.4.3. Jaunu tehnoloģiju un digitalizācijas radītais inovācijas potenciāls būtu jāizmanto publisko pakalpojumu un sociālās ekonomikas interesēs, taču respektējot pilsoņu tiesības ⁽³⁸⁾. Vienlaikus būtu jārisina tādi jautājumi kā komerciālo digitālo platformu, iespējams, radītās sociālās un kultūras problēmas ⁽³⁹⁾ un konkurences nelīdzsvarotība, lai atjaunotu taisnīgu pamatu maziem un vidējiem uzņēmumiem, panāktu vietējo labklājību un arī sociālo iekļaušanu mazāk attīstītos reģionos.

⁽³⁵⁾ Padomes 1998. gada 20. jūlija Direktīva 98/59/EK par dalībvalstu tiesību aktu tuvināšanu attiecībā uz kolektīvo atlaišanu (OV L 225, 12.8.1998., 16. lpp.).

⁽³⁶⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes 2014. gada 22. oktobra Direktīva 2014/95/ES, ar ko groza Direktīvu 2013/34/ES attiecībā uz noteiktu lielu uzņēmumu un grupu nefinanšu un daudzveidības informācijas atklāšanu (OV L 330, 15.11.2014., 1. lpp.).

⁽³⁷⁾ SOC616 – “Eiropas Savienības programmu veidošana invaliditātes tiesību jomā 2020.–2030. gadam” (tiek patlaban izstrādāts).

⁽³⁸⁾ OV C 353, 18.10.2019., 1. lpp.

⁽³⁹⁾ OV C 353, 18.10.2019., 17. lpp.

3.4.4. Dažās dalībvalstīs solidāri pabalsti un pakalpojumi netiek piešķirti visiem, un to piešķiršanu nevar panākt tiesiskā ceļā. Ziņojumos par valstīm minēti ne tikai labas prakses piemēri un progress, bet arī vāji koordinēta un vāji integrēta sociālā politika, neatbilstošas sistēmas, liels nabadzības risks, aktīvas integrācijas trūkums, būtiskas reģionālās atšķirības, nepietiekami ieguldījumi veselības aprūpē un citos vispārējās nozīmes pakalpojumos, kā arī veselības aprūpes un minēto pakalpojumu nepieejamība. Cenšoties risināt šo problēmu, būtu jārada atbilstoši apstākļi publiskajām iestādēm un atzītiem bezpeļņas pakalpojumu sniedzējiem, lai nodrošinātu kvalitatīvu publisko pakalpojumu sniegšanu.

3.4.5. EESK atzinīgi vērtē Padomes ieteikumu par darbinieku un pašnodarbināto personu piekļuvi sociālajai aizsardzībai, kurā runa ir par personu, kas nodarbinātas saskaņā ar nestandarta līgumiem un dažādos pašnodarbinātības veidos, nepietiekamajām iespējām piekļūt sociālajai aizsardzībai. Minētais ieteikums būtu jāpapildina ar citiem tā īstenošanas pasākumiem, piemēram, ar novērtējumu saskaņā ar ieteikumā minēto uzraudzības satvaru un balstoties uz dalībvalstu iesniegtajiem rīcības plāniem un sociālo partneru un pilsoniskās sabiedrības organizāciju ieguldījumu.

3.4.6. Steidzami ir arī jāstiprina dalībvalstu spēja veikt sociālos pārvēdumus, lai cilvēku pamatvajadzības tiktu apmierinātas no dzimšanas līdz vecumdienām. Tāpēc ir:

- jāpieņem Eiropas pamatdirektīva par minimālajiem ienākumiem, lai ierobežotu nabadzības pieaugumu un veicinātu iekļaujošu darba tirgu⁽⁴⁰⁾,
- jāapsver iespējas ES dalībvalstīs noteikt kopīgus obligātos standartus bezdarba apdrošināšanas jomā⁽⁴¹⁾,
- jānodrošina cilvēkiem ar invaliditāti iespēja ieņemt sabiedriskus un politiskus amatus,
- jāpārskata formula “novecošanas izmaksas” un tā jāaizstāj ar koncepciju “cieņpilnas vecumdienas”, kas ekonomiskās pārvaldības centrā izvirza tādus aspektus kā pensiju atbilstība, veselības aprūpe un ilgtermiņa aprūpe, bet vienlaikus neaizmirst par pensijas sistēmu ilgtspēju,
- jāizstrādā īpašas programmas, kas paredz nodrošināt publiskus mājokļus un mājokļu pieejamību māsājniecībām ar zemiem ienākumiem,
- jāiegulda līdzekļi bērnu aprūpes iestādēs, tādā veidā apmierinot tieši bērnu un nelabvēlīgā situācijā nonākušu jauniešu intereses; EESK atzinīgi vērtē Komisijas un EP priekšlikumu ieviest garantiju bērniem, un
- jānodrošina vispārēja kvalitatīvas izglītības pieejamība un jāturpina garantija jauniešiem.

3.4.7. EESK lūdz ES līdztiesīgajiem likumdevējiem atsākt sarunas par Regulas (EK) Nr. 883/2004 par sociālās nodrošināšanas sistēmu koordinēšanu pārskatīšanu un aicina dalībvalstis paātrināt Eiropas Pieejamības akta īstenošanu.

3.4.8. Ar mērķtiecīgiem pasākumiem un īpašu finansējumu būtu jāstiprina sociālo pakalpojumu sniedzēju, sociālās ekonomikas uzņēmumu un bezpeļņas organizāciju nozīme.

3.5. *Transversāli pasākumi*

3.5.1. Eiropas sociālo tiesību pilāram būtu jāpārveido labāka regulējuma rādītāji un prasības ES un valstu līmenī, lai visi kritēriji, tostarp izmaksu un ieguvumu analīze regulētajās jomās pilnīgi atspoguļotu ekonomisko un sociālo ietekmi un ietekmi uz vidi, kā arī ietekmi uz maziem un vidējiem uzņēmumiem.

3.5.2. Īpaši resursi, tostarp īpašas budžeta pozīcijas, būtu jādara pieejamas vietējām iestādēm, sociālajiem partneriem un citām pilsoniskās sabiedrības organizācijām, lai veicinātu un atbalstītu pasākumus, kas tām jāveic Eiropas sociālo tiesību pilāra īstenošanai (konferences, pētījumi, apmācības, informācija, ekspertu apmaiņa utt.).

Briselē, 2019. gada 25. septembrī

*Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas
priekšsēdētājs
Luca JAHIER*

⁽⁴⁰⁾ OV C 190, 5.6.2019., 1. lpp.

⁽⁴¹⁾ EESK gatavo atzinumu SOC/583 – “Kopēji minimālie standarti tādā jomā kā bezdarba apdrošināšanas shēmas ES dalībvalstīs” (patlaban tiek izstrādāts).

PIELIKUMS

Turpmāk minētie grozījumi ieguva vismaz vienu ceturto daļu nodoto balsu, taču tika noraidīti debatēs (Reglamenta 59. panta 3. punkts).

2.3. punkts

Grozīt šādi:

2.3. Starptautiskajā Darba konferencē (SDK) pieņemtajā SDO deklarācijā par simtgades iniciatīvu "Nodarbinātības nākotne" iezīmēti daži svarīgi SDO darbības virzieni. Minētajā deklarācijā SDK arī aicina visus dalībniekus, ņemot vērā attiecīgo valstu apstākļus un pamatojoties uz trīspusēju pieeju un sociālo dialogu un ar SDO atbalstu, strādāt gan individuāli, gan kolektīvi, lai attiecībā uz darba nākotni turpinātu izvērst uz cilvēku koncentrētu pieeju, un minēti pasākumi, kuri modernizētu darba tiesības un novērstu atstumtību. Deklarācijā skarti tādi jautājumi kā paredzēta arī virkne iegurājumu stiprināt cilvēku spējas, spējas un darba iestādes iestādes un veicināt noturīgu, iekļaujošu un ilgtspējīgu ekonomikas izaugsmi un pilnīgu, produktīvu un pienācīgas kvalitātes nodarbinātību visiem pienācīgā un ilgtspējīgā nodarbinātībā, lai radītu iespējami labāku vidi uzņēmumu uzplaukumam un iedzīvotāju virzībai uz taisnīgākiem darba un dzīves apstākļiem, un vienlaikus norādīts, ka jāņem vērā valstu apstākļi un sociālo partneru īpašā nozīme.

Pamatojums

Ierosināto izmaiņu mērķis ir nodrošināt, ka šā punkta teksts atbilst SDO simtgades deklarācijas saturam. Turklāt saistībā ar šo atzinumu skatīt vispārējo paziņojumu par to, kā SDO dalībvalstīm individuāli un kolektīvi būtu jāstrādā, lai atbalstītu savu pieeju nodarbinātībai nākotnē.

Balsojuma rezultāts

Par	56
Pret	121
Atturas	3

2.5. punkts

Grozīt šādi:

2.5. ES līmenī Eiropas sociālo tiesību pīlārs līdz šim īstenots:

- īstenojot leģislatīvus un neleģislatīvus pasākumus ar uzsvāru uz spēkā esošā sociālā acquis izpildi un pārbaudi (tas vajadzības gadījumā ir jāatjaumina),
- piešķirot īpašu finansējumu un
- veicot dažas sākotnējās izmaiņas Eiropas pusgada procesā.

Pamatojums

Šajā punktā runa ir par to, kāda veida pasākumi līdz šim ir veikti ES līmenī, lai īstenotu ESTP. Tādējādi nav loģiski atsaukties uz esošā acquis atjaunināšanu.

Balsojuma rezultāts

Par	56
Pret	124
Atturas	2

2.6. punkts

Grozīt šādi:

2.6. Vispārīgas piezīmes par pasākumiem Leģislatīvie un neleģislatīvie pasākumi ES un valstu līmenī

Pamatojums

Ierosināts grozīt šīs nodaļas virsrakstu un apakšvirsrakstu, lai tie atspoguļotu tekstu, ko ierosināts pievienot turpmākajos jaunajos punktos.

Balsojuma rezultāts

Par	49
Pret	126
Atturas	8

Pirmais jaunais punkts pirms pašreizējā 2.6.1. punkta

Pirms pašreizējā 2.6.1. punkta pievienot šādu pirmo jauno punktu:

Īstenošanas pamatpriekšnoteikums – vispārēja pieeja**Pamatojums**

Ierosināts grozīt šīs nodaļas virsrakstu un apakšvirsrakstu, lai tie atspoguļotu tekstu, ko ierosināts pievienot turpmākajos jaunajos punktos.

Balsojuma rezultāts

Par	55
Pret	119
Atturas	5

Jauns punkts aiz 2.6.1. punkta

Aiz 2.6.1. punkta pievienot šādu jaunu punktu:

Par pamatprincipu jānosaka, ka problēmjaucējumus, kuriem darba tiesību jomā nav skaidras starptautiskas dimensijas, ir piemērotāk risināt valsts līmenī. Ir jāizvairās pieņemt tādas ES tiesību aktus, kuri ir balstīti uz vienu universālu modeli visiem gadījumiem un kuros nav ņemtas vērā uzņēmumu, nozaru vai dalībvalstu tradīciju un sistēmu rakstura un mēroga atšķirības. Šādi tiesību akti arī mazina arodbiedrību un darba devēju apvienību iespējas risināt sarunas par dažādām nozarēm konkrēti pielāgotiem nolīgumiem, kas ir īpaši svarīgi valstīs, kurās sociālajiem partneriem ir liela rīcības brīvība reglamentēt darba un nodarbinātības nosacījumus gan neatkarīgi, gan kā papildinājumu nacionālajiem tiesību aktiem.

Pamatojums

Tiks sniegts mutiski.

Balsojuma rezultāts

Par	51
Pret	116
Atturas	6

2.6.4. punkts

Grozīt šādi:

2.6.4. Dalībvalstīm, un ES iestādēm Eiropas pusgada ietvaros, sociālajiem partneriem un pilsoniskās sabiedrības organizācijām būtu jāpārtrauc Eiropas sociālo tiesību pilāra īstenošana un pašreizējo pasākumu efektivitāte, vienlaikus nodrošinot sociālo partneru un pilsoniskās sabiedrības organizāciju iesaistīšanos. ES iestādēm būtu jāatbalsta dalībvalstu un sociālās jomas ieinteresēto personu centieni valstu līmenī īstenot Eiropas sociālo tiesību pilāru.

Pamatojums

Šis grozījums veikts, lai atspoguļotu to, ka ESTP īstenošanas uzraudzības ziņā dalībvalstu un ES uzdevumi atšķiras no sociālo partneru un pilsoniskās sabiedrības uzdevumiem.

Balsojuma rezultāts

Par	54
Pret	120
Atturas	1

2.6.5. punkts

Svītrot pašreizējo punktu:

~~2.6.5. Pieņemot Eiropas tiesību aktus attiecīgajās jomās, būtu jārada satvars, kurā noteikti vispārēji un skaidri kopēji standarti un ņemti vērā valstu īpašie apstākļi, kuru var pielāgot sociālā nodrošinājuma sistēmu daudzveidībai un sociālo partneru nozīmei, kurā arī atzītas iedzīvotāju efektīvas un īstenojamas sociālās tiesības gan ES, gan valstu līmenī un kurš rada Eiropas pievienoto vērtību ⁽¹⁾. Pīlāra mērķi būtu jāievēro visās ES politikas jomās, tostarp piemērojot horizontālo klauzulu (LESD 9. pants).~~

⁽¹⁾ OVC 440, 6.12.2018., 28. lpp. 3.3. punkts.

Pamatojums

Tiks sniegts mutiski.

Balsojuma rezultāts

Par	48
Pret	123
Atturas	5

2.6.5. punkts

Grozīt šādi:

2.6.5. Pieņemot Eiropas tiesību aktus attiecīgajās jomās, būtu jārada satvars, ar kurā ~~kurā~~ noteikti vispārēji un skaidri kopēji izpildāmi standarti un ņemti vērā valstu īpašie apstākļi, kuru var pielāgot sociālā nodrošinājuma sistēmu daudzveidībai un sociālo partneru nozīmei, kurā arī atzītas iedzīvotāju efektīvas un īstenojamas sociālās tiesības gan ES, gan valstu līmenī un kurš rada Eiropas pievienoto vērtību ⁽¹⁾. Pīlāra mērķi būtu jāievēro visās ES politikas jomās, tostarp piemērojot horizontālo klauzulu (LESD 9. pants).

⁽¹⁾ OVC 440, 6.12.2018., 28. lpp., 3.3. punkts.

Pamatojums

Ja ir izvirzīts mērķis ievērot dalībvalstu sociālo sistēmu daudzveidību, nevar aicināt noteikt vispārējus vai kopējus standartus.

Balsojuma rezultāts

Par	48
Pret	120
Atturas	4

2.6.6. punkts

Grozīt šādi:

2.6.6. Eiropas sociālo tiesību pilāra īstenošanas mērķis ir veicināt augšupēju konvergenci nodarbinātības un sociālo rezultātu jomā, uzlabot un pielāgot Eiropas darba ņēmēju un iedzīvotāju sociālos un darba tirgus apstākļus, uzlabot un izveidot efektīvas, ilgtspējīgas un uzticamas sociālā nodrošinājuma sistēmas ⁽¹⁾ un mūsdienīgus, uz zinātnes atziņām balstītus un kvalitatīvi novērtētus sociālos un veselības aprūpes pakalpojumus, it īpaši publiskus un bezpeļņas pakalpojumus, lai radītu godīgus darba apstākļus, noteikt obligātos standartus sociālā dempinga apkarošanai un vienlaikus radīt radot vienlīdzīgus konkurences apstākļus tautsaimniecībā ar augstiem rādītājiem, nodarbinātības jomā un ilgtspējīgiem uzņēmumiem, līdzekļus un palielinot iedzīvotāju uzticēšanos Eiropas Savienībai. Sociālās politikas stratēģijās jāņem vērā MVU intereses, lai tiem tiktu nodrošināti taisnīgi tirgus nosacījumi. Svarīgi ir izstrādāt un apstiprināt pamatstandartus vispārējas nozīmes pakalpojumiem, piemēram, mājokļiem, ūdensapgādei un sociālajiem pakalpojumiem, kas regulāri būtu jānovērtē, tostarp neatkarīgiem novērtētājiem (pētniecības institūtiem, akadēmiskajām aprindām utt.), kurus var finansiāli atbalstīt un kuru ziņojumi būtu jāpublisko. Prioritāri ir jāpievēršas iedzīvotāju un neaizsargāto grupu pamatvajadzībām un bīstamajām iespējām, ienākumu un labklājības atšķirībām dalībvalstīs un starp dalībvalstīm. Visām dalībvalstīm būtu jāveicina sociālā iekļaušana, kuras pamatā ir vienlīdzīgas iespējas un taisnīgi dzīves apstākļi.

⁽¹⁾ OVC 13, 15.1.2016., 40. lpp.

Pamatojums

Eiropas sociālo tiesību pilāra (ESTP) īstenošanai būtu jāveicina nodarbinātības un sociālo rezultātu augšupvērsta konverģence, kas ir rādītājs tam, vai politikas lēmumi ir bijuši sekmīgi. Kā teikts ESTP (sk. 12. punktu): "Eiropas sociālo tiesību pilāra mērķis ir būt par ceļrādi uz efektīvu nodarbinātību un sociālajiem rezultātiem, risinot pašreizējās un nākotnē paredzamās problēmas (...)." Tekstā būtu arī attiecīgi jānorāda uz sociālo un darba apstākļu pielāgošanu (nevis tikai uzlabošanu), jo tas varētu būt nepieciešams mūsu sabiedrībā un darba vidē notiekošo pārmaiņu dēļ. Sociālā nodrošinājuma sistēmām jābūt uzticamām un efektīvām, kā arī ilgtspējīgām.

Ar ESTP nav paredzēts noteikt minimālos standartus, lai cīnītos pret sociālo dempingu, tāpēc šī daļa būtu jāsvītrot.

Prioritāri risināmo jautājumu sarakstā nevajadzētu minēt jautājumus, kas nav ietverti ESTP principos (piemēram, labklājības un ienākumu atšķirības starp dalībvalstīm vai pašās dalībvalstīs).

Balsojuma rezultāts

Par	53
Pret	115
Atturas	3

2.6.7. punkts

Grozīt šādi:

2.6.7. Īpaša uzmanība būtu jāvelta darba koplīguma slēgšanas sarunu dažādajai nozīmei valstu līmenī un koplīgumiem, jo tajās var prognozēt tiesību aktu nepieciešamību vai tās var būt šādu tiesību aktu alternatīva, regulējot īpašas darba tirgus un darba tiesisko attiecību jomas. Tādā veidā sociālie partneri var ietekmēt īstenošanas procesu, apliecinot, ka var panākt tādu pašu juridisko ietekmi. Dažās dalībvalstīs koplīguma slēgšanas sarunu procesi nav strukturēti un koplīguma slēgšanas sarunu tvērums ir ļoti vājš, tādēļ joprojām ir vērojamas atšķirības Eiropas sociālo tiesību pilārā nostiprināto sociālo pamattiesību nodrošināšanā. Šādos gadījumos būtu jāveic juridiski pasākumi. Tāpēc EESK mudina dalībvalstis stiprināt savu sociālo partneru spējas.

Pamatojums

Ierosinām svītrot otrā teikuma beigās, jo nav skaidrs, kas ir domāts ar frāzi "panākt tādu pašu juridisko ietekmi". Valstu sistēmas atšķiras atkarībā no koplīgumu slēgšanas sarunu un tiesību aktu attiecīgās lomas darba tirgus regulēšanā, un līmeņiem, kuros sarunas notiek (starpnozaru, nozaru, uzņēmumu un darbvietu, reģionālajā, profesionālajā), kā arī atkarībā no tā, kādā veidā sarunas dažādos līmeņos var mijiedarboties (artikulācija) [avots: Eurofound].

Balsojuma rezultāts

Par	59
Pret	114
Atturas	2

2.6.8. punkts

Grozīt šādi:

2.6.8. Četrpusējā deklarācijā "Jauns sākums sociālajam dialogam" rosināts veidot efektīvas darba koplīguma slēgšanas sarunas. Sociālo partneru kopīgo apņemšanos īstenot Eiropas sociālo tiesību pīlāru atspoguļo Eiropas sociālo partneru kopīgā darba programma 2019.–2021. gadam, kas tiks īstenota arī valstu līmenī un tādā veidā sekmēs valstīs notiekošo reformu procesu. 2019.–2021. gada darba programmā minētas šādas sešas prioritātes: digitalizācija; darba tirgu un sociālo sistēmu veiktspējas uzlabošana; prasmes; pievēršties psihosociālajiem aspektiem un riskiem darbavietā; spēju veidošana spēcīgākam sociālajam dialogam; aprites ekonomikā ~~minēti konkrēti priekšlikumi par tematiem, kas ir saistīti ar Eiropas sociālo tiesību pīlāra īstenošanu, piemēram, sarunām par autonomu pamatlīgumu par digitalizāciju, tostarp sasniedzamības un nesasniedzamības nodrošināšanas iespējām un kārtību, kā arī darba tirgu un sociālo sistēmu veiktspējas uzlabošanu un prasmju pilnveidošanu~~ ⁽¹⁾.

⁽¹⁾ Eiropas sociālais dialogs, darba programma 2019.–2021. gadam.

Pamatojums

Ir svarīgi nodrošināt, lai atzinuma teksts atbilstu formulējumam, kas izmantots Eiropas sociālo partneru darba programmā. (Piemēram, sasniedzamība un nesasniedzamība darba programmā ir minētas saistībā ar paziņojumu par kopīga fakta vākšanas semināra rīkošanu, kurā tiks pētīta dažāda pieredze).

Balsojuma rezultāts

Par	53
Pret	115
Atturas	6

2.6.10. punkts

Grozīt šādi:

2.6.10. Komisija ir veikusi praktiskus pasākumus pīlāra īstenošanai Eiropas līmenī un nesen publicējusi atjauninātu fakto lapu, kurā minētas līdz šim pieņemtās leģislatīvās un neleģislatīvās iniciatīvas ⁽¹⁾. EESK jau ir norādījis, ka precīzs ceļvedis, kas saistīts ar ESTP īstenošanu, palīdzētu sekmēt konvergenci un sasniegt tā mērķus. ~~aicināja izstrādāt skaidru un koordinētu ceļvedi~~ ⁽²⁾, kurā būtu noteiktas pīlāra īstenošanas prioritātes.

⁽¹⁾ https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/european_pillar_one_year_on.pdf

⁽²⁾ OVC 81, 2.3.2018., 145. lpp., 8.3. un 1.3. punkts.

Pamatojums

Ierosinām precīzi pārņemt formulējumu no atzinuma SOC/564.

Balsojuma rezultāts

Par	50
Pret	113
Atturas	4

2.6.11. punkts

Grozīt šādi:

2.6.11. Eiropas sociālo tiesību pīlāra īstenošanas pasākumi būtu jābalsta uz zinātnisku pašreizējā sociālās politikas un veselības aprūpes politikas juridiskā un praktiskā stāvokļa analīzi dalībvalstīs un ES līmenī un tajos būtu jāparedz sociālās jomas ieinteresēto personu iesaiste. EESK varētu uzņemties koordinatora funkciju. EESK ierosina izveidot ES sociālās politikas forumu, jo Eiropas Savienībai jāveicina ir vajadzīgs pastāvīgs forums ~~sazināšanai, labas prakses piemēru apmaiņai, novērtēšanai, ekspertu semināriem, semināriem, sociālām programmām, sociālās programmas, atbilstības atbilstība ES un dalībvalstu noteikumiem, kā arī nodrošināšanai un dalībvalstu un ES politikas reformu projektiem projekti. Tā kā bažas rada tas, ka joprojām neizdodas panākt spēkā esošo sociālo tiesību normu labāku izpildi, Komisijai un dalībvalstīm ir jāuzlabo ES noteikumu ievērošana. Jaunais forums būtu cieši jāsaista ar EESK un Eiropas pusgada procesu.~~

Pamatojums

Nav skaidrs, kas ir domāts ar atsauci uz ES sociālās politikas foruma izveidi. Nav nepieciešams veidot jaunus instrumentus/platformas, un atsauce uz šo forumu būtu jāsvīturo. Svarīgi ir apspriesties ar attiecīgajām ieinteresētajām personām un šīs ieinteresētās personas iesaistīt Eiropas sociālo tiesību pilāra īstenošanā.

Balsojuma rezultāts

Par	52
Pret	114
Atturas	3

2.7.2. punkts

Grozīt šādi:

2.7.2. Sarunām par nākamo daudzgadu finanšu shēmu vajadzētu būt vērstām uz to, lai nodrošinātu pienācīgu finansējumu nodarbinātības un sociālajai politikai. ES budžeta un parāda noteikumi⁽¹⁾ būtu jāpārskata, lai nodrošinātu gan pamattiesību, gan Līgumu un Eiropas sociālo tiesību pilāra mērķu respektēšanu. Spēcīgām tautsaimniecībām, parāda kontrolei un sociāliem mērķiem ir jābūt pienācīgā līdzsvarā. Kā EESK vairākkārt jau agrāk norādījis⁽²⁾, sociālo tiesību pilāra īstenošana būs lielā mērā atkarīga no dalībvalstu līmenī pieejamajiem resursiem. Dažos nākamajos gados tas prasīs valsts budžeta finansējumu gan ieguldījumiem, gan kārtējo darbības izmaksu segšanai. To varētu ierobežot ES budžets un parāda noteikumi⁽³⁾. EESK jau vairākkārt uzsvērusi⁽⁴⁾, ka jāapdomā veidi, kā palielināt šajā saistībā pieļaujamo elastīgumu, piemēram, izmantojot "līdzsvarota budžeta normu", kas sociālā pilāra mērķu sasniegšanas labad ļautu veikt publiskos ieguldījumus ar sociālu mērķi, piemēram, paaugstinot ienākumu līmeni, stiprinot sociālo kohēziju un nepieļaujot, ka tiek atstumtas nelabvēlīgā situācijā esošas grupas, kas citādi nevarētu pilnībā piedalīties sabiedrības dzīvē, un vienlaikus nodrošinot ilgtspējīgu ekonomikas izaugsmi, publisko ieguldījumu pieaugumu dalībvalstīs var arī stimulēt, "līdzsvarota budžeta normu" piemērojot publiskiem ieguldījumiem ar sociālu mērķi, un šī norma dotu iespēju palielināt budžeta noteikumu elastību. Apsverami ir tādi kopēji mērķi kā ienākumu līmeņa paaugstināšana, ilgtspējīga izaugsme, spēcīgāka sociālā kohēzija un atstumtības novēršana. Publisko ieguldījumu pieaugumu var arī atbalstīt it īpaši ar Eiropas strukturālajiem un investīciju fondiem (ESI fondiem), kurus var precīzāk vērst uz Eiropas sociālo tiesību pilārā izvirzītajiem mērķiem⁽⁵⁾. Atbilstoša nodokļu politika, kuras mērķis cita starpā ir efektīvi apkarot izvairīšanos no nodokļu maksāšanas, nodokļu apiešanu un agresīvu nodokļu plānošanu, nodrošinātu iespēju piesaistīt papildu līdzekļus, kurus ieguldīt Eiropas sociālo tiesību pilāra finansēšanā. Lai nodrošinātu papildu finansējuma efektīvu izmantošanu, ir jāīsteno sociālā pilāra īstenošanas rīcības programmas un ceļveži, kas ir Eiropas pusgada neatņemama daļa, it īpaši valsts reformu programmu un konverģences programmu izstrāde⁽⁶⁾.

⁽¹⁾ OVC 177, 18.5.2016., 35. lpp.

⁽²⁾ OV C 227, 28.6.2018., 1. lpp., 1.8. un 3.6. punkts; OV C 327, 12.11.2013., 11. lpp.; 2018. gada izaugsmes pētījums, 1.4. punkts, vēl nav publicēts; OV C 226, 16.7.2014., 21. lpp.; un OV C 262, 25.7.2018., 1. lpp., 3.14. punkts un OV C 190, 5.6.2019., 24. lpp., 1.8. punkts.

⁽³⁾ OVC 177, 18.5.2016., 35. lpp.

⁽⁴⁾ OV C 227, 28.6.2018., 1. lpp., 1.6. punkts; "Eiropas ekonomikas politika 2018. gadā", 1.8. un 3.6. punkts; OV C 327, 12.11.2013., 11. lpp., 1.4. punkts; OV C 226, 16.7.2014., 21. lpp.

⁽⁵⁾ OV C 262, 25.7.2018., 1. lpp., 1.5. punkts.

⁽⁶⁾ OV C 262, 25.7.2018., 1. lpp., 1.6. punkts.

Pamatojums

Ir svarīgi izmantot minētā atzinuma precīzu formulējumu, lai nodrošinātu labāku līdzsvaru tekstā, un arī atsaukties uz nostājām, kas sniegtas iepriekšējos atzinos par pilāra īstenošanu Eiropas pusgada ietvaros.

Balsojuma rezultāts

Par	55
Pret	112
Atturas	4

2.8.4. punkts

Grozīt šādi:

2.8.4. Jaunajā Eiropas pusgada procesā ciklā būtu jāpasniedz sociāli mērķi, veicot sociālās nelīdzsvarotības visaptverošu uzraudzību, lai radītu pretsvaru fiskālo un makroekonomisko prasību pārsvaram. Ar sociālo rezultātu pārskatu būtu jāuzrauga un jāaptver visas pilārā nostiprinātās tiesības un principi, un pārskatā būtu jāiekļauj uzlaboti un jauni izmērāmi rādītāji. Papildus statistikai šādi rādītāji varētu ietvert kvalitatīvu sociālo pakalpojumu reālo pieejamību, īstenojamas sociālās tiesības, migrantu sociālo un darba integrāciju, koplīguma kolektīvo sarunu tvērumu, sociālās jomas ieinteresēto personu līdzdalību pusgada procesā un piekļuvi mācekļībai un kvalitatīvai augstākajai izglītībai. Komisijai ciešā sadarbībā ar sociālajiem partneriem un attiecīgajām pilsoniskās sabiedrības organizācijām būtu jāuzrauga valsts reformu plānu īstenošana, tādējādi veicinot konkrētām valstīm adresēto sociālo ieteikumu izpildi. Ieteikumu skaitam un struktūrai vajadzētu būt atbilstīgiem un atspoguļot gūto progresu ceļveidī norādīto prioritāšu jomā.

Pamatojums

Nav nepieciešamības runāt par “jaunu” Eiropas pusgadu, jo Eiropas pusgads tika ieviests jau 2010. gadā. Turklāt nav vajadzības tiekties uz “jaunu” Eiropas pusgadu, jo visiem spēkiem būtu jācenšas nodrošināt pašreizējā Eiropas pusgada efektīvu un uz rezultātiem orientētu darbību. Drīzāk būtu jāatsaucas uz jauno Eiropas pusgada ciklu. Eiropas sociālo tiesību pilāram ir pievienots sociālo rezultātu pārskats, kas seko līdzī tendencēm un sniegunam visās ES valstīs trijās ar pilāra principiem saistītās jomās. Sociālo rezultātu pārskats iekļaujas Eiropas pusgadā attiecībā uz ekonomikas politikas koordinēšanu un kalpo progresa vērtēšanai virzībā uz “sociālo AAA reitingu” ES kopumā. Tas nozīmē, ka notiek visaptveroša uzraudzība.

Balsojuma rezultāts

Par	49
Pret	117
Atturas	4

Jauns punkts pirms pašreizējā 3.1. punkta

Pirms pašreizējā 3.1. punkta pievienot šādu jaunu punktu:

EESK savā ar šo tematu saistītajā atzinumā ⁽¹⁾ jau ir uzsvērusi, ka pilārs varētu sniegt labu iespēju parādīt, ka ES līmenī joprojām ir iespējams – kur tas ir atbilstoši – pienācīgi reaģēt uz problēmām, ar kurām saskaras iedzīvotāji, vienlaikus pilnībā ievērojot kompetenču sadalījumu un subsidiaritātes principu.

⁽¹⁾ OVC 125, 21.4.2017., 10. lpp.

Pamatojums

Šajā teikumā norādīts, kas jāņem vērā saistībā ar Eiropas sociālo tiesību pilāra īstenošanu, proti, pilārs varētu sniegt labu iespēju parādīt, ka ES spēj – kur tas ir atbilstoši – pienācīgi reaģēt uz problēmām. Vienlaikus tiek uzsvērts, ka pilnībā jārespektē pilnvaru sadalījums un subsidiaritātes princips.

Balsojuma rezultāts

Par	50
Pret	114
Atturas	4

Pirmais jaunais punkts aiz pašreizējā 3.1. punkta:

Aiz 3.1. punkta pievienot šādu pirmo jaunu punktu:

Būtiski ir nodrošināt sinerģiju starp ES un valstu sociālo politiku un darbībām. Tā kā ES sociālais modelis ir balstīts uz atšķirīgiem valstu modeļiem, kas jāsaģlabā, Eiropas Savienībai ir jāievēro valstu kompetence un dalībvalstu sociālo sistēmu dažādība, jo to pamatā ir dziļi pamatotas politiskās izvēles un sabiedrības modeļi. Tāpēc ES galvenajam uzdevumam vajadzētu būt nodrošināt labākos iespējamus apstākļus tās dalībvalstīm un sociālajiem partneriem un atbalstīt to centienus īstenot noteiktas reformas.

Pamatojums

Arī secinājumu un ieteikumu sadaļā ir jānorāda, ka svarīga ir ES un valstu sociālās politikas un darbību sinerģija. Eiropas sociālo tiesību pilāra preambulā skaidri teikts: “Rezultātu sasniegšana Eiropas sociālo tiesību pilāra jomā ir [ES un tās dalībvalstu] kopīga politiska apņemšanās un atbildība.” Preambulā arī skaidri norādīts, ka jārespektē pilnvaru sadalījums un pienācīgi jāņem vērā atšķirīgie sociāli ekonomiskie apstākļi un valstu sistēmu dažādība, tostarp sociālo partneru loma, un subsidiaritātes un proporcionalitātes principi.

Balsojuma rezultāts

Par	45
Pret	116
Atturas	4

3.2.2. punkts

Grozīt šādi:

3.2.2. Īstenojot Direktīvu par darba un privātās dzīves līdzsvaru, īpaša uzmanība būtu jāpievērš gan dzīvotspējīgiem, izmaksu ziņā pieņemamiem un taisnīgiem risinājumiem, lai darba ņēmējiem, kas izmanto vecāku atvaļinājumu, nodrošinātu atbilstīgu kompensāciju, gan arī elastīgiem darba nosacījumiem, kas pielāgoti darbavietas vajadzībām tostarp iespējai pārskatīt Barcelonas mērķus. Cenšoties atbalstīt ģimenes, vērība būtu jāvelta arī bērnu aprūpei un citiem aprūpes pakalpojumiem.

Pamatojums

Risinājumiem, ko dalībvalstis, īstenojot Direktīvu par darba un privātās dzīves līdzsvaru, ievieš attiecībā uz pienācīgu kompensāciju darbiniekiem, kuri izmanto vecāku atvaļinājumu, ir jābūt pieejamiem arī izmaksu ziņā. Jebkurā risinājumā, kas saistīts ar elastīgiem darba nosacījumiem, ir jāņem vērā arī darbavietas vajadzības.

Barcelonas mērķus noteica Eiropadome (2002. gadā), tāpēc to iespējamā pārskatīšana nav saistīta ar darba un privātās dzīves līdzsvara direktīvas īstenošanu, līdz ar to šī daļa būtu jāsvīturo.

Balsojuma rezultāts

Par	49
Pret	109
Atturas	5

3.2.3. punkts

Grozīt šādi:

3.2.3. EESK ir norādījusi, ka vajadzīga integrēta dzimumu līdztiesības stratēģija⁽¹⁾. Ņemot vērā ES ministru dzimumu līdztiesības jautājumos kopīgo deklarāciju⁽²⁾, EESK aicina izskaust nepamatotas no dzimuma atkarīgas darba samaksas atšķirības⁽³⁾. Īpaša uzmanība jāpievērš MVU vajadzībām, lai novērstu, ka nerodas pārmērīgs administratīvais slogs.

⁽¹⁾ OV C 240, 16.7.2019., 3. lpp., 1.3. punkts.

⁽²⁾ Kopīgā deklarācija par tematu "Dzimumu līdztiesība kā Eiropas Savienības prioritāte šodien un nākotnē", kas parakstīta ES ministru dzimumu līdztiesības jautājumos neformālajā sanāksmē, kura 2018. gada 12. oktobrī notika Vīnē.

⁽³⁾ OV C 110, 22.3.2019., 26. lpp., 3.1.1. un 3.1.3. punkts.

Pamatojums

Ar šo papildinājumu teksts kļūst precīzāks. Darba samaksas atšķirību novēršanas pasākumi ir jāorientē uz nepamatotu samaksas atšķirību izskaušanu.

Balsojuma rezultāts

Par	45
Pret	114
Atturas	5

3.2.5. punkts

Grozīt šādi:

3.2.5. EESK vēlreiz uzsver, ka dalība darba tirgū un darba kvalitāte var uzlaboties, ja vairāk līdzekļu tiks ieguldīts aktīvā darba tirgus politikā un ja tiks noteikti kopēji standarti efektīvai publisko nodarbinātības dienestu darbībai⁽¹⁾. Tas attiecas arī uz bezpeļņas nodarbinātības dienestiem, kuru mērķis ir saīsināt laika periodu pārejā no viena darba uz citu, nodrošināt apgūto prasmju izmantošanu, atbalstīt jaunas un daudzveidīgākas karjeras iespējas un veicināt virzību uz ilgtspējīgām darbavietām stabili nodarbinātību⁽²⁾. Ilgtermiņa bezdarba apkarošana, migrantu integrācija darba tirgū un apņēmību zaudējušu personu reintegrācija ir vēl viena svarīga politikas joma, kurā steidzami jāveic mērķtiecīgi pasākumi (viens no šādiem pasākumiem var būt atbalsts darba ņēmējiem ņēmēju tiesības saņemt atbalstu, ja viņi iesaistās darba meklēšanā, apmācībā un pārkvalificēšanā).

⁽¹⁾ EESK ir pieņēmusi īpašu atzinumu par publiskajiem nodarbinātības dienestiem, OV C 353, 18.10.2019, 46. lpp.

⁽²⁾ OV C 353, 18.10.2019., 46. lpp.

Pamatojums

Pirmās izmaiņas mērķis ir tuvināt formulējumu tam, kāds izmantots citētajā atzinumā. Kas attiecas uz steidzamiem mērķtiecīgiem pasākumiem, šeit vēlāmāka būtu aktīva izteiksme. Runa ir par darbinieku atbalstīšanu darba meklējumos, apmācībā un pārkvalificēšanā, nevis par jēdzienu "tiesības".

Balsojuma rezultāts

Par	47
Pret	110
Atturas	2

3.2.6. punkts

Grozīt šādi:

3.2.6. ES darba programmā būtu jāparedz, ka jānodrošina visiem cilvēkiem ~~tiesības uz piekļuve~~ mūžizglītībai ⁽¹⁾. Valstu izglītības, apmācības un mācekļības sistēmas būtu jāpilnveido, īpašu vērību pievēršot tādām jomām kā zinātne, tehnoloģija, inženierzinātnes un matemātika (STEM) un duālu sistēmu izveidei, kas dos iespēju labāk apmierināt darba tirgus vajadzības.

---

(1) OVC 237, 6.7.2018., 8. lpp., 4.10. punkts.

Pamatojums

Uzsvars būtu jāliek uz tādu politikas pasākumu atbalstīšanu, kas nodrošina visaptverošu mūžizglītības pieejamību. Turklāt citētajā atzinumā norādīts uz mūžizglītības nozīmi un nepieciešamību veicināt dalību mūžizglītības pasākumos, taču tajā nav teikts, ka tiesību uz mūžizglītību nodrošināšana būtu jāiekļauj ES darba programmā.

Balsojuma rezultāts

Par	48
Pret	116
Atturas	2

3.3.1. punkts

Grozīt šādi:

3.3.1. Īstermiņā akcents būtu jāliek uz pārskatītās Darba ņēmēju norīkošanas direktīvas, kas nodrošina norīkoto darba ņēmēju aizsardzību ar pakalpojumu sniegšanu saistītā norīkojuma laikā kurā nostiprināts vienlīdzīgas attieksmes princips, īstenošanas uzraudzību un direktīvu par pārredzamiem un prognozējamiem darba apstākļiem, kas nosaka minimālās tiesības, kuras jāievēro visās darba attiecībās, un centieniem izveidot Eiropas Darba iestādi, kuras mērķis ir uzlabot ES acquis īstenošanu un paaugstināt darba inspekcijas pārbaužu efektivitāti.

Pamatojums

Grozījumā aprakstīts Darba ņēmēju norīkošanas direktīvas mērķis.

Balsojuma rezultāts

Par	43
Pret	118
Atturas	2

3.3.2. punkts

Grozīt šādi:

3.3.2. EESK rosina uzņēmumiem stiprināt iesaistīt darbiniekus iesaisti, it īpaši tāpēc, ka tas dos iespēju paaugstināt vispārējo produktivitāti un pārvaldīt atbalstīt jaunu tehnoloģiju ieviešanu, kā arī izmantot to ietekmi uz darba organizāciju un darbaspēka prasmēm. Šajā saistībā EESK gaida, kādi rezultāti būs Eiropas sociālo partneru savstarpējām sarunām par pamatnolīgumu par digitalizāciju.

Pamatojums

Ierosināto izmaiņu mērķis ir uzsvērt darbinieku iesaistīšanas nozīmi saistībā ar atbalstu jaunu tehnoloģiju ieviešanai.

Balsojuma rezultāts

Par	46
Pret	118
Atturas	4

3.3.3. punkts

Grozīt šādi:

3.3.3. EESK atbalsta ieceri sociālajā dialogā valstu un Eiropas līmenī izstrādāt atbilstošus "taisnīgas pārejas" nodrošināšanas pasākumus, proti, ieviest pasākumus un darbības, lai pārvaldītu, mainītu kas, pirmkārt, atvieglotu pārrīkošanu, un, otrkārt, garantētu minimālo atbilstīgu aizsardzību darbvietu reorganizācijas vai kolektīvas atlaišanas gadījumos, kuru iemesls ir (tehnoloģiskas, demogrāfiskas, globalizācijas, klimata pārmaiņu, aprites ekonomikas izraisītas) pārmaiņas, un vienlaikus paredzēt tiesības iesaistīties sarunās tostarp atbalstu sarunām par koplīgumu slēgšanu, lai prognozētu pārmaiņas pārmaiņu prognozēšanai, un nodrošinātu atbalstu skartajiem darba ņēmējiem—(Direktīvas par kolektīvu atlaišanu atjaunināšana⁽⁴⁾). EESK arī pauž cerību, ka līdztiesīgie likumdevēji pieņems lēmumu par Eiropas Globalizācijas fonda izveidi.

⁽⁴⁾ Padomes 1998. gada 20. jūlija Direktīva 98/59/EK par dalībvalstu tiesību aktu tuvināšanu attiecībā uz kolektīvo atlaišanu.

Pamatojums

Būtu jāsvītrot atsauces uz "tiesībām iesaistīties sarunās par koplīgumu slēgšanu" un "Direktīvas par kolektīvu atlaišanu atjaunināšanu", jo visos dokumentos, kas atspoguļo EESK viedokli par ESTP īstenošanu, būtu jāuzsver jautājumi, kas dalībvalstīm jāņem vērā, cenšoties attīstīt savu darba tirgu un/vai sociālās aizsardzības sistēmas.

Balsojuma rezultāts

Par	49
Pret	109
Atturas	1

3.3.4. punkts

Grozīt šādi:

3.3.4. Darba ņēmēju iesaiste korporatīvajā pārvaldībā kā daļa no viņu tiesībām uz informāciju un apspriešanos būtu jāizvērtē, nemot vērā jauno tiesisko regulējumu jāpielāgo jaunajam tiesiskajam regulējumam attiecībā uz nefinanšu informāciju⁽¹⁾, un vienlaikus uzmanība būtu jāpievērš nepieciešamībai rūpīgi ievērot uzņēmumu pārskatatbildības prasības.

⁽¹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes 2014. gada 22. oktobra Direktīva 2014/95/ES, ar ko groza Direktīvu 2013/34/ES attiecībā uz noteiktu lielu uzņēmumu un grupu nefinanšu un daudzveidības informācijas atklāšanu.

Pamatojums

Grozījums ierosināts, lai tekstā saglabātu vispārīgāku formulējumu. Ir pārāgrī runāt par jaunā nefinanšu informācijas tiesiskā regulējuma pielāgošanu.

Balsojuma rezultāts

Par	49
Pret	114
Atturas	1

3.3.5. punkts

Grozīt šādi:

3.3.5. EESK uzskata, ka ir lietderīgi noteikt kritērijus, kas palīdz novērtēt zema atalgojuma atbilstību, lai varētu novērst šāda atalgojuma saņēmēju nabadzību, un vienlaikus atbalstīt labas prakses piemēru analīzi un apmaiņu, izmantojot pieejamos savstarpējās mācīšanās procesus, un ieviest kopīgus standartus pārredzama un prognozējama minimālā atalgojuma noteikšanai, kur tas ir paredzēts un sociālie partneri to vēlas.

Pamatojums

Kopīgu standartu ieviešana attiecībā uz minimālās darba algas noteikšanu nav nedz vēlama, nedz pieņemama, jo algas ir jautājums, kas jāapspriež valsts līmenī.

Balsojuma rezultāts

Par	51
Pret	114
Atturas	2

3.4.6. punkts

Grozīt šādi:

3.4.6. Steidzami ir arī jāstiprina dalībvalstu spēja veikt sociālos pārvēdumus vai citus pasākumus, lai cilvēku pamatvajadzības tiktu apmierinātas no dzimšanas līdz vecumdienām. Tāpēc ir:

- ~~arī Eiropas līmenī darbs, ko dalībvalstis iegulda minimālo ienākumu sistēmu veidošanā un atjaunināšanā, ir jāatbalsta un jāstiprinājā pieņem Eiropas pamatdirektīva par minimālajiem ienākumiem, lai ierobežotu nabadzības pieaugumu un veicinātu iekļaujošu darba tirgu ⁽¹⁾,~~
- jāapsver iespējas ES dalībvalstīs ~~noteikt izstrādāt kopīgus principus obligātos standartus~~ bezdarba apdrošināšanas jomā ⁽²⁾,
- jānodrošina cilvēkiem ar invaliditāti iespēja ieņemt sabiedriskus un politiskus amatus;
- jāpārskata formula “novecošanas izmaksas” un tā jāaizstāj ar koncepciju “cieņpilnas vecumdienas”, kas ekonomiskās pārvaldības centrā izvirza tādus aspektus kā pensiju atbilstība, veselības aprūpe un ilgtermiņa aprūpe, bet vienlaikus neaizmirst par pensijas sistēmu ilgtspēju;
- jāizstrādā īpašas programmas, kas paredz nodrošināt publiskus mājokļus un mājokļu pieejamību māsaimniecībām ar zemiem ienākumiem;
- jāiegulda līdzekļi bērnu aprūpes iestādēs, tādā veidā apmierinot tieši bērnu un nelabvēlīgā situācijā nonākušu jauniešu intereses; ~~EESK atzinīgi vērtē Komisijas un EP priekšlikumu ieviest garantiju bērniem; un~~
- jāzveido patiesa Eiropas izglītības telpa, veicinot ~~jānodrošina~~ vispārējas kvalitatīvas izglītības pieejamību, un jāturpina garantija jauniešiem.

⁽¹⁾ OV C 190, 5.6.2019., 1. lpp.

⁽²⁾ EESK gatavo atzinumu SOC/583 — “Kopēji minimālie standarti tādā jomā kā bezdarba apdrošināšanas shēmas ES dalībvalstīs”.

Pamatojums

Eiropas sociālo tiesību pilāra mērķis ir dalībvalstīm dot ievirzes sociālo sistēmu veidošanas jomā, tāpēc uzmanība uz to būtu jāvērs ievilkumā par minimālajiem ieteikumiem. Atzinumā arī norādīts, ka pielikumā iekļauts pretatzinums, kurā pausts atšķirīgs viedoklis.

Tā kā konkrēta priekšlikuma par garantiju bērniem nav, ir pārāgri paust tai atbalstu.

Būtu jānorāda arī uz nepieciešamību izveidot īstu Eiropas izglītības telpu.

Balsojuma rezultāts

Par	51
Pret	112
Atturas	2

1.1. punkts

Grozīt šādi:

1.1. Uzskatīdama, ka Eiropas Savienības reālas nākotnes pamatā var būt tikai stabila ekonomiskā bāze, kas apvienota ar spēcīgu sociālo dimensiju ⁽¹⁾, EESK ir konsekventi atbalstījusi augšupēju konvergenci nodarbinātības un sociālo rezultātu zinā un efektīvāku sociālo politiku gan ES, gan dalībvalstu līmenī ⁽²⁾. Eiropas Sociālais modelis, kas ir starptautiska atsaucēs sistēma, arī būtu jāstiprina un jāatjaunina. 2017. gadā pieņemtā Eiropas sociālo tiesību pilāra efektīva īstenošana vēlreiz apliecina kopīgo apņemšanos jaunas sociāli iekļaujošas stratēģijas satvarā iedzīvināt Eiropas sociālo modeli.

⁽¹⁾ OV C 81, 2.3.2018., 145. lpp.(1.2. un 2.2. punkts).

⁽²⁾ Piemēram, Komitejas atzinumos OV C 13, 15.1.2016., 40. lpp.; OV C 81, 2.3.2018., 145. lpp.; OV C 440, 6.12.2018., 135. lpp.

Pamatojums

Lai nodrošinātu spēcīgu sociālo dimensiju, svarīga ir nodarbinātības un sociālo rezultātu augšupvērsta konverģence, jo rezultāti ir rādītājs tam, vai politikas lēmumi ir bijuši sekmīgi. Tas skaidri norādīts arī ESTP preambulā, kuras 12. punktā teikts, ka "Eiropas sociālo tiesību pilāra mērķis ir būt par ceļrādi uz efektīvu nodarbinātību un sociālajiem rezultātiem, risinot pašreizējās un nākotnē paredzamās problēmas (...)".

Balsojuma rezultāts

Par	47
Pret	116
Atturas	1

1.3. punkts

Svītrot pašreizējo punktu:

1.3. Pieņemot Eiropas tiesību aktus attiecīgajās jomās, būtu jārada satvars, kurā noteikti vispārēji kopēji standarti, ņemti vērā valstu īpašie apstākļi un sociālā nodrošinājuma sistēmas, kā arī atzītas iedzīvotāju efektīvas un īstenojamas sociālās tiesības gan ES, gan valstu līmenī. Pilāra mērķi būtu jārespektē visās ES politikas jomās, piemērojot horizontālo klauzulu ⁽⁴⁾.

⁽⁴⁾ LESD 9. pants.

Pamatojums

Tiks sniegts mutiski.

Balsojuma rezultāts

Par	48
Pret	123
Atturas	5

1.3. punkts

Grozīt šādi:

1.3. Pieņemot Eiropas tiesību aktus attiecīgajās jomās, būtu jārada satvars, kurā noteikti vispārēji kopēji mērķis ir īstenojami standarti, un kurā nemti vērā valstu īpašie apstākļi un sociālā nodrošinājuma sistēmas, kā arī atzītas iedzīvotāju efektīvas un īstenojamās sociālās tiesības gan ES, gan valstu līmenī. Pīlāra mērķi būtu jārespektē visās ES politikas jomās, piemērojot horizontālo klauzulu (¹).

(¹) LESD 9. pants.

Pamatojums

Ja ir izvirzīts mērķis ievērot dalībvalstu sociālo sistēmu daudzveidību, nevar aicināt noteikt vispārējus vai kopējus standartus.

Balsojuma rezultāts

Par	48
Pret	120
Atturas	4

1.4. punkts

Grozīt šādi:

1.4. Pašlaik Eiropas sociālo tiesību pīlārs tiek īstenots ar leģislatīviem un neleģislatīviem pasākumiem, izmantojot īpašu finansējumu un veicot izmaiņas Eiropas pusgada procesā, un šim īstenošanas procesam vajadzētu būt vērstam uz to, lai veicinātu augšupēju konverģenci nodarbinātības un sociālo rezultātu ziņā, noteiktu obligātos sociālos standartus un vienlaikus virzītos uz īstenojamiem standartiem, kas radītu vienlīdzīgus konkurences apstākļus.

Pamatojums

Eiropas sociālo tiesību pīlāra (ESTP) īstenošanai būtu jāveicina nodarbinātības un sociālo rezultātu augšupvērsta konverģence, kas ir rādītājs tam, vai politikas lēmumi ir bijuši sekmīgi. Tas skaidri norādīts arī ESTP preambulā, kuras 12. punktā teikts, ka "Eiropas sociālo tiesību pīlāra mērķis ir būt par ceļrādi uz efektīvu nodarbinātību un sociālajiem rezultātiem, risinot pašreizējās un nākotnē paredzamās problēmas (...)".

Balsojuma rezultāts

Par	47
Pret	116
Atturas	1

Jauns punkts aiz pašreizējā 1.4 punkta

Aiz pašreizējā 1.4. punkta pievienot šādu jaunu punktu:

Par pamatprincipu jānosaka, ka jautājumus, kuriem nav skaidras starptautiskas dimensijas, ir jārisina valsts līmenī. ES primārā funkcija būtu nodrošināt stimulus, informāciju un zinātību dalībvalstīm un sociālajiem partneriem, lai tie varētu izstrādāt, īstenot un novērtēt politiku, ar ko risina strukturālās darba tirgus problēmas, ar kurām tie saskaras.

Pamatojums

Tiks sniegts mutiski.

Balsojuma rezultāts

Par	49
Pret	113
Atturas	3

Jauns punkts aiz pašreizējā 1.4. punkta

Aiz pašreizējā 1.4. punkta pievienot šādu jaunu punktu:

Būtiski ir nodrošināt sinerģiju starp ES un valstu sociālo politiku un darbībām. Tā kā ES sociālais modelis ir balstīts uz atšķirīgiem valstu modeļiem, kas jā saglabā, Eiropas Savienībai ir jāievēro valstu kompetence un dalībvalstu sociālo sistēmu dažādība, jo to pamatā ir dziļi pamatotas politiskās izvēles un sabiedrības modeļi. Tāpēc ES galvenajam uzdevumam vajadzētu būt nodrošināt labākos iespējamus apstākļus tās dalībvalstīm un sociālajiem partneriem un atbalstīt to centienus īstenot noteiktas reformas.

Pamatojums

Arī secinājumu un ieteikumu sadaļā ir jānorāda, ka svarīga ir ES un valstu sociālās politikas un darbību sinerģija. Eiropas sociālo tiesību pilāra preambulā skaidri teikts: "Rezultātu sasniegšana Eiropas sociālo tiesību pilāra jomā ir [ES un tās dalībvalstu] kopīga politiska apņemšanās un atbildība." Preambulā arī skaidri norādīts, ka jārespektē pilnvaru sadalījums un pienācīgi jāņem vērā atšķirīgie sociāli ekonomiskie apstākļi un valstu sistēmu dažādība, tostarp sociālo partneru loma, un subsidiaritātes un proporcionalitātes principi.

Balsojuma rezultāts

Par	45
Pret	116
Atturas	4

1.7. punkts

Grozīt šādi:

1.7. Lai Eiropas sociālo tiesību pilāru varētu īstenot, ir vajadzīgs gan stabils ES un dalībvalstu līmenī radīts budžeta pamats un veikti ieguldījumi, ko var nodrošināt gan ar daudzgadu finanšu shēmā paredzētu pienācīgu finansējumu, "līdzsvarota budžeta normas" piemērošanu publiskiem ieguldījumiem ar sociālu mērķi un Eiropas strukturālajiem un investīciju fondiem (ESI fondiem), kurus var precīzāk vērst uz Eiropas sociālo tiesību pilāru, gan atbilstoša nodokļu politika (1). EESK jau iepriekš ir norādījusi, ka sociālā pilāra īstenošanas finansēšana lielā mērā būs atkarīga arī no resursiem, kas pieejami dalībvalstu līmenī. Dažos nākamajos gados tas prasīs valsts budžeta finansējumu gan ieguldījumiem, gan kārtējo darbības izmaksu segšanai. To var ierobežot ES budžets un parāda noteikumi. EESK jau vairākkārt uzsvērusi, ka būtu jāaplūko pielaujamās elastīguma uzlabošanas iespējas, piemēram, "zelta likuma" izmantošana, kas ļauj veikt publiskās investīcijas ar sociālu nolūku, lai sasniegtu sociālā pilāra mērķus (2).

(1) OVC 262, 25.7.2018., 1. lpp., 1.5. punkts un 1.6. punkts.

(2) OVC 262, 25.7.2018., 1. lpp., 3.1.4. punkts (un tajā ietvertās atsauces).

Pamatojums

Lai tekstā nodrošinātu labāku līdzsvaru, ir svarīgi izmantot precīzu formulējumu no atzinuma, uz kuru sniegta atsauce.

Balsojuma rezultāts

Par	55
Pret	112
Atturas	4

1.9. punkts

Grozīt šādi:

1.9. Ar jaunu Eiropas pusgada procesu ciklu, veicot sociālās nelīdzsvarotības visaptverošu uzraudzību šā procesa ietvaros, būtu jācenšas sasniegt sociālus mērķus, un būtu jāievieš jauni, izmērāmi rādītāji un konkrētām valstīm adresēti ieteikumi sociālajā jomā.

Pamatojums

Nav nepieciešams runāt par “jaunu” Eiropas pusgadu, jo Eiropas pusgads tika ieviests jau 2010. gadā. Drīzāk būtu jāatsaucas uz jaunu Eiropas pusgada ciklu. Turklāt nav nepieciešams meklēt “jaunu” Eiropas pusgadu, bet visi centieni būtu jāorientē uz to, lai nodrošinātu spēkā esošā Eiropas pusgada efektīvu un uz rezultātiem orientētu darbību. Eiropas sociālo tiesību pīlāram ir pievienots “sociālo rezultātu pārskats”, kurā atspoguļotas tendences un rezultāti visās ES valstīs trīs jomās, kas saistītas ar pīlāra principiem. Rezultātu apkopojums iekļaujas Eiropas ekonomikas politikas koordinēšanas pusgadā un kalpo tam, lai novērtētu progresu virzībā uz “sociālo AAA reitingu” ES kopumā. Tas nozīmē, ka notiek visaptveroša uzraudzība.

Balsojuma rezultāts

Par	49
Pret	117
Atturas	4

1.10. punkts

Grozīt šādi:

1.10. Būtu jāveicina Eiropas sociālo tiesību pīlāra īstenošanas regulāra uzraudzība un jāparedz obligāta regulāra apspriešanās ar sociālās jomas ieinteresētajām personām; EESK ierosina izveidot ES sociālās politikas forumu, kas būtu saistīts ar Eiropas pusgada procesu. EESK varētu veicināt šādu apspriešanos.

Pamatojums

Vārda “obligāta” nozīme nav skaidra, un tas būtu jāaizstāj ar vārdu “regulāra”. Vispār nav skaidrs, kā saprotams aicinājums izveidot “ES sociālās politikas forumu”. Nav jāveido jauni instrumenti/forumi, un tāpēc norāde uz forumu ir jāsvītro. Bet svarīga ir apspriešanās ar attiecīgajām ieinteresētajām personām un to iesaistīšana Eiropas sociālo tiesību pīlāra īstenošanā.

Balsojuma rezultāts

Par	52
Pret	114
Atturas	3

1.11. punkts

Grozīt šādi:

1.11. EESK jau ir norādījis, ka precīzs ceļvedis, kas saistīts ar ESTP īstenošanu, palīdzētu sekmēt konverģenci un sasniegt tā mērķus⁽¹⁾. EESK arī ir aicināja aicinājusi izstrādāt skaidru un koordinētu ceļvedi, kurā būtu noteiktas pīlāra īstenošanas prioritātes, un panākt spēkā esošo sociālo tiesību un standartu principu ievērošanu. Prioritāri uzmanība būtu jāpievērš it īpaši mazāk aizsargāto grupu pamatvajadzībām un pamattiesībām, iespēju, ienākumu un labklājības atšķirībām dalībvalstīs un starp dalībvalstīm, iekļaušanas politikas pasākumiem un atbilstošiem nosacījumiem, kas vajadzīgi publisku un bezpeļņas pakalpojumu sniedzējiem un sociālajiem uzņēmumiem.

⁽¹⁾ OVC 81, 2.3.2018., 145. lpp., 8.3. punkts.

Pamatojums

Ierosinām precīzi pārņemt formulējumu no atzinuma SOC/564. Prioritāri risināmo jautājumu sarakstā nevajadzētu minēt jautājumus, kas nav ietverti ESTP principos (piemēram, labklājības un ienākumu atšķirības starp dalībvalstīm vai pašās dalībvalstīs).

Balsojuma rezultāts

Par	50
Pret	113
Atturas	4